

[Peter Nielsen.]

rækker dalet på navigationsskolerne. Hvorfor er det det? Er der måske ikke lige så stor lyst og interesse, er der ikke lige så mange søfolk, som der altid har været? Jo, nedgangen skyldes simpelt hen, at aspiranterne optager pladserne. I dag er det således, at der på de danske navigationsskoler er flere aspiranter end søfolk, og det vil svække tilgangen i det lange løb.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Peter Nielsen: Jeg foreslår, at de tre lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 12. november kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om skibes bemanning,
forslag til lov om nautiske eksaminer
m. m.
og

forslag til lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

3) *Forhandling om ministeren for offentlige arbejders redegørelse til folketinget af 7. november 1957.*

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14⁴⁰.

17. møde.

Tirsdag den 12. november kl. 14.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om skibes bemanning,
forslag til lov om nautiske eksaminer m. m.
og

forslag til lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.

Valgt blev: *Peter Nielsen, Boye Hansen, Poul Hansen (Svendborg), Carl P. Jensen, Johs. E. Larsen, Wiggo Larsen, Mørk, Baunsgaard, Niels Andersen, Gideon, Jens Chr. Christensen, Damsgaard, Conrad Kofoed, Johan Poulsen, Baagø, Erna Sørensen og Weikop.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 401, fremsættelsen i tidenden sp. 551).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Knudsen: Forslaget til ligningslov er i år temmelig omfattende, og noget tilsvarende må vi vist regne med i hvert fald i nogle år vil blive det normale, efter at vi nu er kommet til den erkendelse, at en samlet skattereform vanskeligt kan gennemføres som en helhed, men at vi må tage reformerne afsnit for afsnit, efter som de kan indarbejdes i de nugældende skattelove; derefter må vi samle de ting, vi bliver enige om efterhånden, i ligningsloven — i hvert fald når de vedrører ligningsreglerne og indkomstansættelserne — og alene dette område af vor skattelovgivning er jo temmelig omfattende.

Det er da også et fremherskende træk ved forslaget til det kommende års lig-

[Hans Knudsen.]

ningslov, at det er præget dels af de bestemmelser, som allerede er gennemført ved særlig lovgivning — jeg tænker her specielt på den nye afskrivningslov — dels af de konsekvenser af andre ligningsregler, der kan uddrages af afskrivningslovens særlige beskatningsregler, og endelig indeholder forslaget reformforslag, som har været grundigt drøftet i skattereformudvalgene. Jeg ser, at den højtærede finansminister har fulgt den fornuftige linje, at han har medtaget først og fremmest ændringer, der har været optaget nogenlunde enslydende i de to store skattereformforslag: det, der blev fremsat af den daværende finansminister, det ærede medlem hr. Thor-kil Kristensen, i marts 1953, og det, der fremsattes af den nuværende højtærede finansminister, hr. Kampmann, i maj 1954; for begge disse forslags vedkommende gælder det, at de ting, der her er tale om, er hentet fra den betænkning, som i sin tid er afgivet af skattekommissionen. Dette skulle give en særlig god mulighed for også her i folketinget at opnå enighed om gennemførelse af disse bestemmelser. Hertil kommer en del ændringer, som forhandlingerne i de tidligere skatteudvalg har vist at der er nogenlunde enighed om, så alt i alt skulle ligningslovforslaget efter mit skøn også have mulighed for hurtig gennemførelse.

Det vil også være nødvendigt, at vi behandler lovforslaget ret hurtigt med den begrænsede tid, der er til rådighed. Lovforslaget skal gennemføres i hvert tilfælde inden juleferien af hensyn til det forestående ligningsarbejde, og jeg har ikke noget imod, at vi kunne bibeholde den tradition, at den årlige ligningslov gennemføres så nogenlunde enigt her i tinget. Jeg synes, det er en god tradition, og den er blevet fulgt under de skiftende regeringer, så længe jeg kan huske tilbage. Der er noget tiltalende i, at vi, hvor det drejer sig om ligningsregler af denne karakter, som det ofte kan være vanskeligt at udforme helt retfærdigt over for de forskellige kategorier af skatteydere og af skatteindtægter, kan samles i et fornuftigt arbejde for at komme retfærdigheden nærmest muligt. Når vi er nået dertil, er det rart, om vi kan tage et fælles ansvar for det resultat, vi har op-

nået. Det er et fornuftigt og sundt princip for folkestyret i almindelighed og skatte-ligningsreglerne i særdeleshed.

Jeg skal ikke her ved første behandling fordybe mig i lovforslagets mange enkeltheder. Det må vi gøre i udvalget, så meget mere som dette lovforslag vist er det mest omfattende ligningslovforslag, vi hidtil har fået præsenteret. Jeg kan godt se, at der bliver travlhed i det udvalg, der skal ned-sættes, når vi skal have det hele grundigt gennemarbejdet i løbet af den måneds tid, der er til rådighed for udvalgsarbejdet. Der er dog i lovforslaget visse principielle ændringer, som jeg meget gerne vil knytte nogle bemærkninger til.

Det gælder først og fremmest det nye forsørgerprincip. Jeg tror, at vi alle er enige om, at det nuværende skel mellem forsørgere og ikke-forsørgere har haft højst uheldige virkninger, og jeg tror, at vi også i store træk vil kunne være enige om, at de foreslåede regler, der er i overensstemmelse med reglerne i begge de store reformforslag, er langt bedre og langt mere retfærdige end de, der gælder i dag. Enhver kan se det urimelige i, at forsørgerbegrebet kædes sammen med det at have eller opretholde egen husstand, hvilket i virkeligheden ikke har noget med forsørgerbegrebet at gøre. Som den højtærede finansminister anfører i sine bemærkninger, er det i dag således, at blot man én gang har været gift, bliver man livet igennem betragtet som forsørger, når blot man passer på stadig at have sin egen husstand, stadig at have sit eget lille køkken, hvor éns mad tilberedes, medens på den anden side mennesker, der måske virkelig har forsørgerpligter, bliver beskattet som ikke-forsørgere, når de ikke har indgået ægteskab. Enhver, der har snuset blot en lille smule til praktisk ligningsarbejde, kender disse urimeligheder.

Der er imidlertid også visse vanskeligheder, når man skal rette den slags uretfærdigheder op. Her drejer det sig om i alt ca. 165 000 personer, der hidtil har nydt godt af de nuværende forsørgerbestemmelser, altså folk, som er blevet beskattet som forsørgere, uden at de faktisk har forsørgerforpligtelser, men blot fordi de har bevaret det, man kalder egen husstand. Så er spørgsmålet, om man sådan uden videre kan føre dem over til ikke-forsørgerkredsen og hævde,

[Hans Knudsen.]

at det er det retfærdige, man nu har fundet frem til. Jeg tror ikke, man kan gøre det uden visse konsekvenser. Det mener den højtærede finansminister for øvrigt heller ikke. Hvis vi gjorde det, ville der alene i den kategori af skatteydere, som enten er over 65 år eller oppebærer folkepension, invalidepension el. lign., være 60 000-70 000, som ville få i hvert fald for dem ikke helt ubetydelige skatteforhøjelser. For deres vedkommende løser lovforslaget problemet ved kort og godt at beskatte alle, der får de såkaldte § 5-nedslag, som forsørgere, og jeg tror godt, vi tør love den højtærede finansminister, at det skal han nok få gennemført.

Men er problemet dermed helt klaret? Bliver der alligevel trods alt ikke en række tilfælde tilbage, hvor de nye — og man må indrømme mere retfærdige — principper vil virke hårdt nok. Jeg tænker bl. a. på det tilfælde, hvor en skatteyder med en forholdsvis beskeden indkomst er blevet enkemand i en alder, hvor børnene er flyttet fra hjemmet. Han er sådan set ikke mere forsørger, men må alligevel tage en husbestyrerinde for at opretholde det hjem, hvor der, selv om der ikke er forsørgerpligter, alligevel er både børn og børnebørn, som gerne vil samles, som gerne vil opretholde hjemmet. Hans levetilstand som enkemand med husbestyrerinde er ikke blevet billigere, tværtimod, og man kunne her rejse det spørgsmål, om det vil være helt rimeligt, at denne mand beskattes som ikke-forsørger, fordi han ikke har nogen faktisk forsørgerpligt. Jeg har ikke i denne forbindelse talt om det skattemæssigt retfærdige, men blot talt ud fra, hvad man i al almindelighed vil anse for ret og rimeligt. Jeg erkender fuldt ud de vanskeligheder, der ligger i at bibeholde noget af det forkerte, om jeg så må sige, i det nuværende system, men beder alligevel om, at vi under det kommende udvalgsarbejde prøver, om vi kan finde frem til en eller anden løsning på dette område.

Den højtærede finansminister har allerede i sit forslag gjort alle over 65 år, som får nedslag, til forsørgere. Måske kunne vi finde frem til en lidt lavere grænse, eventuelt i forbindelse med en indkomstgrænse. Jeg håber i hvert fald meget stærkt, at vi først og fremmest kan bevare det foreslåede ny

princip. Det er efter min mening så godt i forhold til det nuværende, at vi under alle omstændigheder må holde fast ved det og ikke undergrave det i starten.

Må jeg sige en ting mere om beskatningen af forsørgere og ikke-forsørgere. Jeg tror, at vi i beskatningen til staten har en nogenlunde rimelig forskel mellem forsørgere og ikke-forsørgere, selv om jeg erkender, at den højtærede finansminister har ret, når han siger, at de ny forsørgerbegreber må, når vi om nogle måneder skal have udskrivningsloven til behandling, give anledning til, at vi letter en lille smule på skalaerne og benytter nogle af de penge, vi indvinder ved ligningsloven, til at lette på skalaerne i den nederste ende. Jeg kan ikke i denne forbindelse tilbageholde en henstilling til kommunerne, først og fremmest kommunerne uden for København og Frederiksberg. I København og på Frederiksberg er skalaen jo ens for forsørgere og ikke-forsørgere, men det er ikke tilfældet i de øvrige kommuner, hverken i købstæderne eller på landet.

Nu siger den højtærede finansminister meget rigtigt, at når vi får de nye forsørgerbegreber, står det kommunerne frit for, hvordan de vil behandle deres ikke-forsørgere i forhold til forsørgerne. Det gør det naturligvis, og det er vist et almindeligt indtryk, at de lempelser i beskatnings-skalaerne, som man i de senere år har givet for familier med små indkomster, har man ikke helt fulgt op over for unge mennesker, over for ikke-forsørgerne, navnlig ikke for den del af dem, som i virkeligheden ingen reel skatteevne har. Jeg tænker her ikke mindst på unge mennesker, der, bl. a. som lærlinge, har så små indtægter som 2 000—3 000—4 000 kr. og deromkring; de beskattes jo i dag temmelig hårdt i mange kommuner. Jeg håber, at den højtærede finansministers henvisning til, at kommunerne selv er rådende over disse regler, vil bevirke, at man tager dette problem op nu også i denne forbindelse. Kommunernes rådighed er ganske vist begrænset af kommuneskattelovens bestemmelser; men selv inden for disse vil der sikkert være tilstrækkeligt spillerum for en revision på de pågældende områder.

Må jeg endelig sige om de nye forsørgerregler, at jeg ikke alene er helt enig med

[Hans Knudsen.]

den højtærede finansminister i principperne, men jeg er også glad for, at der i forslaget er taget meget vidtgående hensyn til de mennesker, der har børn under uddannelse. Forsørgerpligten er i almindelighed begrænset til børn under 18 år; men hvis børnene er under uddannelse, kan der ses bort fra denne aldersgrænse. Jeg synes, det er helt rigtigt. Om afgørelserne så skal lægges helt op til amtsskatterådene eller det kan ordnes på en noget smidigere måde, bliver en af de ting, vi i udvalget kan se på og eventuelt forhandle med den højtærede finansminister om.

Jeg har beskæftiget mig ret indgående med dette forsørgerespørgsmål, fordi jeg mener, det er et af de mest betydningsfulde i lovforslaget; men der er naturligvis også andre enkeltheder i det omfattende forslag, der bør omtales. Må jeg sige om nedslagsbestemmelserne for de gamle, at jeg for mit vedkommende nærere store betænkeligheder — jeg ved, det samme gjaldt den højtærede finansminister — da vi for et par år siden forhøjede maksimalindkomstbeløbene, idet vi gav nedslag til folk, der havde helt op til 10 000—11 000—12 000 kr. i skattepligtig indtægt, medens vi samtidig nedsatte nedslagsbeløbet til halvdelen. Det var efter min mening dengang et lidt dristigt eksperiment, fordi vi måtte regne med, at vi med det nye system for nedslag ikke kunne blive stående ved en grænse på omkring 12 000 kr. Der var vel ingen, der ønskede at gå højere med denne grænse; men når der kun blev givet halvt nedslag imod det fulde nedslag før, måtte grænserne efterhånden forhøjes, ikke af hensyn til dem, der lå oppe i nærheden af disse grænser, men af hensyn bl. a. til dem, som kun havde en meget beskeden indtægt ved siden af deres folkepension. Jeg havde ærlig talt frygtet, at man af hensyn til de sidstnævnte måtte helt op til indtægtsgrænser på omkring 13 000 kr., og jeg er fuldt klar over, at det ville fremkalde berettiget indsigelse, fordi det indeholdt en urimelig forskelsbehandling over for andre skatteydere med lavere indkomster. Jeg er derfor yderst tilfreds med, at den højtærede finansminister har opgivet at fortsætte ad denne vej og nu går tilbage til de gamle nedslagsregler, idet indtægtsgrænsen sættes

ned til 7 600 kr. i landkommunerne, 8 200 kr. i købstæderne og 8 800 i hovedstadsområdet og der så til gengæld gives fuldt fradrag for det beløb, hvormed indkomsten ligger under disse grænser, dog naturligvis med hensyntagen til de sædvanlige maksimale nedslagsbeløb. Jeg håber, at vi kan blive enige om denne tilbagevenden til de gamle nedslagsregler under udvalgsarbejdet.

Hvad angår de øvrige ændringer i forhold til den gældende lov, kan jeg tiltræde dem alle uden kommentarer. Det gælder ikke mindst de nye regler for skattepligtens indtræden og ophør, hvorefter skattepligten fremtidig indtræder ved begyndelsen af det følgende kvartal efter tilflytning og ikke som nu ved det begyndende halvår, ligesom skattepligten kun skal vedvare kvartalet ud og ikke året ud i de tilfælde, hvor der er tale om emigration.

Også de nye regler for beskatning med engangsskat for visse indkomster, der tidligere har været lagt oven på den normale indkomst, finder jeg gode og rimelige. Når vi får dem, bliver skatten da ens og ikke afhængig af, hvad man i øvrigt har haft i indtægt. Jeg takker ministeren for den kulance, han netop i denne forbindelse udviser over for de skatteydere, som får gratialer eller andre engangsydelser, ved at foreslå, at man ikke alene går over til en 30 pct.s fast beskatning af sådanne engangsindtægter, men også at der skal ske fritagelse for beløb op til 1 000 kr.

Må jeg i øvrigt med hensyn til alle disse enkeltheder nøjes med at give tilslutning til det foreliggende lovforslag og tilsige den højtærede minister en velvillig forhandling om dets mange enkeltheder og forhåbentlig også en nogenlunde hurtig behandling i det kommende udvalg.

Foged: Det foreliggende forslag til ligningslov er mere omfattende end tidligere tilsvarende forslag. Man kan vel næsten kalde det en lille skattereform, og finansministeren bemærker da også i sin fremsættelse, at vi hermed betræder nye veje for at nå videre frem med vor skattelovgivning. Der har jo været fremsat adskillige skattereformforslag, men hver gang er arbejdet blevet så omfattende, at det overhovedet ikke har været muligt at nå til noget endeligt resultat. Når ministeren nu i

[Foged.]

sit forslag til den årlige ligningslov ind sætter udpluk af skattereformen for på den måde overhovedet at komme videre, kan vi give tilslutning hertil. De store omfattende skattereformforslag har været så uoverskuelige i deres konsekvenser, at en mere rolig omdannelse inden for måske forholdsvis få år må være at foretrække.

Når dette er sagt, vil jeg dog gerne med det samme tilføje, at det vel næppe kan være finansministerens mening, at et så omfattende lovkompleks som det foreliggende skal gennemføres på mindre end 1 måned. Tidligere forslag til ligningslove har ofte indeholdt nye bestemmelser af vidtrækkende betydning, men det hører til undtagelserne, at folketinget gennemfører så omfattende love på så kort tid. Vi gjorde det ganske vist i sommeren 1957 — jeg tænker her på lovene om afskrivningsregler og investeringsfonds, men hertil kommer ministeren allerede med ændringsforslag, inden de endnu er trådt i kraft.

Der er ikke rimelig tid til på denne side jul at gennemføre et udvalgsarbejde så omfattende, som der her kræves, og der er ikke rimelig tid til i presse, i organisationer eller i den almindelige befolkning at drøfte de nye regler, så de opståede problemer kan blive ordentlig belyst, inden ligningsloven skal vedtages. Efter den nye forfatning — med landstingets afskaffelse — må der være mulighed for på bred basis udadtil at drøfte problemerne. Så vidt jeg erindrer, har den højtærede økonomiminister hr. Bertel Dahlgaard gang på gang mindet det høje ting om denne pligt. I dette tilfælde er der ingen rimelig grund til at haste sagerne igennem. Vi har en ligningslov, og nye, mindre ændringer kan vi formodentlig ret omgående blive enige om, så ligningsloven kan vedtages i god tid inden jul. Jeg henstiller derfor til den højtærede minister, at disse forholdsvis, skal vi kalde dem lette ting trækkes ud til selvstændig vedtagelse, og at det lidt tungere stof bliver gjort til genstand for grundig drøftelse i vinterens løb. Skulle der ved sådanne drøftelser opstå vanskeligheder, kan offentligheden orienteres, og næste års ligningslov kan da med større ret indeholde gennearbejdede bestemmelser på de pågældende områder. Der er jo ingen af de foreslåede ændringer i det

nu foreliggende forslag, der ubetinget kræver omgående vedtagelse.

Arbejdet på alle den højtærede finansministers tidligere skattereformforslag er strandet på to specielle problemer: afskaffelse af skattefradragretten og gennemførelse af en kapitalvindingssskat, bestemmelser, som venstre og med venstre vel nok flertallet i det høje ting mener vil virke uheldigt i vort økonomiske liv, vil svække opsparingen i betydelig grad. Bag disse forslag har hidtil været et mindretal i folketinget, men vi oplever nu, at ministeren forsøger gradvis at gennemføre disse regler. Loven om afskrivninger var det første skridt i den retning, lovforslaget om sømandsskat er det næste skridt, og det nu foreliggende forslag til ligningslov er det tredje skridt — alt sammen på mindre end ét år! Hver gang ministeren kommer med forslag af denne art, undergraves viljen til opsparing i store dele af befolkningen. Vi tror derfor fortsat, det vil være rigtigt at gennemføre en ligningslov, uden at disse ting er gjort til kardinalspørgsmål.

Den højtærede finansminister vil ganske vist i sin fremsættelse gerne give det udseende af, at forslaget fra marts 1953, et lovforslag, som venstre og de konservative stod bag som regering, indeholdt de samme bestemmelser. Ikke mindre end fire gange angives bestemmelserne i de to lovforslag at være de samme. Ganske vist tilføjes, at der er mindre væsentlige forskelle, men disse „mindre væsentlige“ er dog sådanne forskelle i procentsatser som 15 pct. i det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens forslag og 30 pct. i den højtærede ministers. Selv om det foreliggende forslag ikke tager sigte på fuld gennemførelse af kapitalvindingskatten, betyder det dog et skridt i den retning, og vi kan vel ret omgående vente nyt initiativ. Tre skridt på et halvt år er ganske godt klaget. Da finansministeren ikke har givet udtryk for ønske om et større provenu på de heromhandlede områder, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt, og da de befolkningsgrupper, som bliver berørt af disse ændringer, ikke har bedt om sådanne såkaldte forbedringer, og da vi er enig med ministeren i, at der trænges til forenkling på det pågældende område, vil en grundig behandling i et udvalg være den foreløbig naturligste udvej.

[Foged.]

Jeg skal ikke gå ind på enkeltheder i forslaget her ved første behandling, men kun sige, at på de områder, hvor kapitalvindingskatten skal indføres eller skattefradragsretten afskaffes, vil vi være særdeles tilbageholdende. Det forekommer mig for øvrigt lidt mærkeligt, at gevinster ved lotteri, tipsgevinster o. lign. nu skal beskattes med 15 pct., medens der på områder som goodwill, fortjeneste ved afhændelse af visse rettigheder, gaver, gratialer, fortjeneste ved forsikrings ophør og en del andre områder — jeg tror, der er otte i alt — hvor der dog i almindelighed ligger en personlig indsats bag, af ministeren er foreslået en beskatning på 30 pct. Men vi skal altså lidt efter lidt bringes til den fulde kapitalvindingskat og til afskaffelse af skattefradragsretten.

Af andre ting i lovforslaget er forsørgerbegrebet jo gjort til genstand for særlig omtale. Vi kan tiltræde, at der sker en ændring; den har længe været tiltrængt. Hvorvidt den meget kategoriske udformning så bliver retfærdig i alle tilfælde, er vel et stort spørgsmål. Hvis man for at opnå forsørgerfradraget ubetinget skal være forsørger i egentligste forstand, kan også denne regel skattemæssigt virke særdeles uretfærdig over for skatteyderne. Ligesom det ærede medlem hr. Hans Knudsen har jeg tænkt på et konkret eksempel, nemlig den familiestilling, som en enkemand kommer til at indtage, når han bibeholder egen lejlighed og egen husholdning og så skal have hjælp i husholdningen til det, som hans kone tidligere udførte. Det er ikke i et sådant tilfælde sikkert, at den nye ordning bliver mere retfærdig end den gældende. Vi må søge både at få samarbejdet og gennearbejdet vor skattepolitik og vor familierpolitik, og det er for øvrigt mit indtryk, at det meste af det foreliggende ligningslovforslag netop drejer sig om familieretlige og skattepolitiske forhold.

Som sagt: vi vil gerne være med til ændringer, men der bør i udvalget fremføres eksempler, som kan belyse forholdene. Derudover ønsker vi drøftet, om forsørgerbegrebet i dette lovforslag er i overensstemmelse med samme begreb på andre lovområder, specielt de sociale love. Det vil vel være rimeligt, at en forsørger i videst

mulig udstrækning betragtes som forsørger inden for alle lovområder. Forsørgerfradragene kan næppe gøres så kategoriske som af ministeren foreslået. Der vil være en del urimeligheder også i det nye forslag; vi er enige med ministeren i, at der bør ske ændringer og forenklinger, men vi bør nøje vurdere forholdene, så vi ikke skaber ny uretfærdighed.

Finansministeren har også taget spørgsmålet om nedslagsbeløbet for skatteydere med nedsat erhvervssevne og for skatteydere over 65 år op til fornyet overvejelse, og der foreslås nye nedslagsregler, så man kan undgå for stærk beskatning af disse skatteydere. Venstre kan tiltræde, at de gældende regler ændres; men vi må have nogle eksempler præsenteret i udvalget, så vi klart kan se konsekvenserne. Vi må også her vurdere de familiepolitiske forhold. Det kan ikke være rimeligt at give store nedslag for ældre skatteydere med et forholdsvist ringe personligt behov og samtidig udskrive skat på unge hjem med samme indkomst, men med langt større behov — eventuelt på grund af børn, men også fordi der på alle områder er et langt større behov. Vi må have eksempler forelagt, hvor disse befolkningsgruppers forhold stilles op, så vi kan udarbejde et rimeligt forhold mellem ens indtægtsgrupper. Jeg erindrer fra tidligere års udvalgsarbejde, at der har været grund til sådanne undersøgelser.

Der er i det hele taget mange familiespørgsmål i finansministerens forslag. Ved lovforslagets § 28 foreslås indsat som ny § 32 i lovebekendtgørelsen en bestemmelse om, at underholdsbidrag til børn født uden for ægteskab kan fradrages den skattepligtige indtægt. En tilsvarende regel er allerede gældende for bidrag til ægtefælle og ægtebørn i tilfælde af skilsmisse eller separation. Den foreslåede regel er ikke umiddelbart indlysende, og der kan ved opgørelsen af den skattepligtige indtægt opstå nogen tvivl om reglens berettigelse. Hvis nemlig en lønmodtager har en børneflokk, vil en væsentlig del af hans indtægt medgå til at forsørge denne børneflokk. Han får ganske vist et skattemæssigt fradrag pr. barn, så skatteudskrivningen reduceres en del, måske et par hundrede kroner pr. barn; men hvis det samme antal børn er født uden for ægteskab, vil han ikke have

[Foged.]

de daglige udgifter til disse, men hans fradrag i den skattepligtige indtægt vil alligevel efter de nye regler blive væsentlig større end i det førstnævnte tilfælde. Der bør også her være sammenhæng i den skattemæssige familiepøolitik.

Der er mere familiepøolitik i finansministerens forslag. I § 27 indføres regler om ret til at fradrage bidrag til hjælpe- og understøttelsesfunds, men retten er begrænset til en virksomheds arbejdere og funktionærer. I alle andre tilfælde har ministeren derimod indført indskrænkninger. Således lukkes der i § 30 af for fradrag af ydelser til almindelige humanitære forhold, ja, loven gives endog tilbagevirkende kraft, så allerede indgæede forpligtelser, der var fradragsberettigede, fra og med lovforslagets fremsættelse ikke mere medfører denne fradragsret, medmindre der da sker en særlig modydelse. I andre lande har man helt andre og mere vidtgående regler for sådanne ydelser. Finansministeren begrunder sit forslag med, at der er sket misbrug af de gældende regler, og det kan da gerne være. Ministeren vil måske også hævde, at hvis den enkelte giver ikke vil fortsætte med at give under de ændrede forhold, er offerviljen ikke meget bevendt — men hvorfor så videreføre lovgivningen, når det gælder store virksomheder og deres arbejdere og funktionærer? Der må kunne gives regler, så andre borgere får samme ret i skattemæssig henseende. Jeg har ikke noget imod, at der indføres visse begrænsninger, så misbrug så vidt muligt kan undgås, men såvel humanitært arbejde som videnskabeligt arbejde har fået værdifuld privat støtte tidligere, og vi bør næppe gøre det besværligere i fremtiden. Ofte har sådan privat støtte bevirket, at der ikke i så stor målestok er blevet rejst krav til stat eller kommune.

Man har indtrykket af, at finansministeren alligevel vil gennemføre en lille skatte-reform ved hjælp af dette forslag til ligningslov, i det mindste på det familiepølitiske område. I § 38 ændres tidligere regler

om ubetinget fradrag for betalte renter på en sådan måde, at renter, der påtages som følge af gældsstiftelse, der er fremkaldt ved ydelse af en gave, ikke fremtidig kan fradrages. For det første sker der altså en ændring af den kategoriske regel om fradrag af renter, hvilket vil forkludre problemet, og for det andet vil man yderligere vanskeliggøre generationsskiftet. I utallige tilfælde har forældre optaget lån for med et tilsvarende beløb at hjælpe deres børn i gang, enten med at sætte bo eller med at starte en virksomhed.

Det har været muligt for forældrene at få en sådan kredit i institutionerne, medens der ikke var tilsvarende muligheder for de unge. Efter § 38 kan renter af sådan gæld ikke fremtidig fradrages. Det er urimeligt, og hvordan vil finansministeren for øvrigt administrere denne regel? Sådanne lån kan jo oprettes på utallige måder til omgåelse af reglen. Jeg har kun ét forslag, og det er dette, at bestemmelsen bør udgå af lovforslaget.

Medens jeg nu er ved omtalen af generationsskiftet, vil jeg gerne spørge den højtærede minister, om der foreligger oplysninger om, hvor ofte der indrømmes nedslag for nyetablerede efter § 33. Det er mit indtryk, at skatterådene på visse egne er ret tilbageholdende med at give disse nedslag. Under de nuværende konjunkturer vil det være af betydning for mange unge, at de kan få disse nedslag, så de bedre kan komme igennem de første vanskelige år. Vi kan i øvrigt tiltræde, at der sker et års forskydning i lovens anvendelse.

Lovforslagets afsnit I vedrørende beskatning af renteforsikringer, pensionsordninger m. v. er så omfattende og så indviklet, at der skal såvel skatteeksperter som forsikringseksperter til for at finde igennem det. Jeg erindrer fra andre lovområder, f. eks. love om toldsætter, at man udmærket skematisk kan sætte f. eks. de enkelte varegrupper op, så enhver let og overskueligt kan finde frem til det område, som vedkommende har interesse i at få belyst. Det

[Foged.]

må være muligt på samme måde at fremstille en plan, et skema, som anderledes tydeligt placerer de enkelte forsikringsforhold skattemæssigt, så enhver borger tydeligt kan se, hvordan hans forsikringsforhold får indfyldelse på hans skattepligtige indkomst.

Jeg skal ikke gå yderligere i detaljer, men kun fremhæve, som jeg også sagde i min indledning, at venstre vil medvirke til hurtig gennemførelse af ligningsloven, men at det foreliggende lovforslag er så omfattende, at væsentlige problemer må tages ud til nærmere overvejelse. Vi er villige til et sådant arbejde vinteren igennem, og det kan ikke undre den højtærede finansminister, at det først og fremmest er skattefradragretten og kapitalvindingsskattens problemer, vi har vor opmærksomhed rettet imod.

Poul Møller: Det forslag til ligningslov, vi behandler i dag, ændrer på 23 områder de bestående beskatningsforhold, og flere af disse 23 realitetsændringer i skattelovgivningen medfører helt nye skattemæssige principper af betydning for befolkningen. Regeringen vil derfor ikke kunne forlange, at en opposition inden for en ligningslovs behandlings tidsmæssigt knapt afmålte rammer vil kunne behandle alle disse spørgsmål med den saglighed og den grundighed, som må forlanges af det høje ting. Udvalget vil, så vidt jeg kan se, få 2 à 3 arbejdsuger eller ca. 10 arbejdsdage til rådighed. Det er faktisk en umulig opgave inden for denne tid at færdigbehandle lovforslaget i alle dets afsnit. Regeringens samarbejdsvilje, som vi har hørt omtalt meget i de sidst forløbne 4-5 måneder, vil derfor blive stillet på en prøve i denne sag. Ønsker regeringen et samarbejde i saglige spørgsmål og til saglige spørgsmåls løsning, må fremgangsmåden, som også det ærede medlem hr. Foged antydede det, blive den, at det, vi inden for tidsfristen kan enes om, gennemfører vi inden jul, og resten arbejder vi videre med under en fortsat udvalgsbehandling. Vil man derimod bruge sin majoritet i det høje ting til at jage disse ændringer igennem, kan man i hvert fald ikke samtidig fremstille sig som en samarbejdsvillig og samarbejdsindbydende regering.

Inden for 20 minutter er det naturligvis begrænset, hvad der kan siges om disse 23

ændringer. Alt kan ikke omtales. Det, at der er noget, som ikke omtales i mit indlæg, betyder derfor ikke, at jeg tiltræder det, lige så lidt som det kan udlægges som, at vi går imod de ændringer, jeg ikke omtaler.

Det, der i dette ligningsforslag får betydning for de fleste, er ændringen af forsørgerbegrebet. Jeg tror, det er et område, hvor vi ligger hinanden ret nær, og jeg tror, det er et område, hvor vi skulle kunne nå frem til enighed rettidigt, hvis der er fornøden vilje dertil. Fra vor side er det bl. a. for længst blevet fremhævet som nødvendigt at få ændret det mærkelige forsørgerbegreb, vi har i dag. Skal det nu løses ved behandlingen af ligningslovforslaget, må vi have besked om — og det vil jeg gerne spørge den højtærede finansminister om straks — hvordan man agter at forholde sig med hensyn til forsørgerbegrebet i tjenestemandsløven og de steder i sociallovgivningen, hvor der knyttes retsvirkninger til et forsørgerforhold. Det skulle nu gerne være sådan, at det, der indføres, bliver rationelt og bliver det, der kommer til at herske i lovgivningen som helhed, så vi ikke får forskelligartede forsørgerbegreber i tjenestemandsløvsociallovgivning og skattelovgivning. Det vil formentlig også være nødvendigt, inden vi binder os under udvalgsforhandlingerne, at vi ser på forsørgerbegrebets sammenhæng med sambeskatningen. Man kommer ikke uden om, at der er en sammenhæng mellem disse to begreber. Jeg vil herom bl. a. henviser til en redegørelse, som sekretær Eggert-Møller har skrevet i tidsskriftet Revision og Regnskabsvæsen, nr. 3, 1957. Af hensyn til tiden skal jeg undlade at citere, men blot henlede ærede medlemmers opmærksomhed på denne fremstilling, som klart viser sammenhængen bl. a. mellem sambeskatningsproblemet og forsørgerbegrebet.

Jeg tror, det vil være rigtigt, at vi under udvalgsbehandlingen ser på denne afhandling, og jeg tror, vi skal gøre os klart, om vi ønsker det nye forsørgerbegreb, og om vi dermed foreløbig en årrække tager afstand fra at løse sambeskatningsproblemet. Skal vi lade sambeskatningsproblemet hvile, vil det være rimeligt, således som regeringen har foreslået det, at de tidligere forsørgere, som ikke har været forsørgere, nu kommer over i den retlige stilling, de faktisk hører hjemme i. Heri er vi enige. Det faktiske

[Poul Møller.]

forsørgerbegreb må lægges til grund ved den fremtidige afgørelse af spørgsmålet forsørger eller ikke-forsørger inden for skattelovgivningen. Men det er for os magtpåliggende, at en rigtig ændring også gennemføres på en rigtig måde. Jeg tænker på de tusinder af mennesker, som har indrettet sig under den bestående lovgivning, og som altså rent faktisk gennem en årrække er blevet betragtet som forsørgere. Vi må give dem en vis tid til at indstille sig på det nye forhold. Jeg vil derfor mene, at det vil være rigtigst, om det nye forsørgerbegreb, hvis det skal gennemføres, først får virkning for de indkomster, der oppebæres i det kommende skatteår. Den højtærede finansminister og jeg har tidligere været enige om, da man fastsatte reglerne for pensionsbidrag, at det var rigtigst, at de skatteregler, som findes under indkomstens erhvervelse, også gælder ved indkomstens beskatning. Derfor gennemførte man i hovedlinjerne, hvad man ville med pensionsbidragene, og sagde: reglerne gælder for dem, der tegner forsikring fra 1. januar, men ikke for, hvad der er indbetalt i det år, vi gennemfører loven. Jeg vil anse det for rigtigst, at vi bærer os sådan ad også her, således at man ikke ændrer skattereglerne for indkomster, der er tjent under de gældende regler. Vi vil naturligvis også gerne have undersøgt og bede om oplysninger om, hvordan regeringen har tænkt sig at fordele de skattenedsættelser, man har bebudet ved udskrivningsloven som følge af indførelsen af dette nye forsørgerbegreb, og hvordan den skala, man tænker sig, skal være. Accepterer vi, at regeringen får de nye indtægter, vil vi også gerne være medbestemmende med hensyn til, hvordan disse indtægter skal anvendes i form af skattelettelser.

I forbindelse med ændringen af forsørgerbegrebet har den højtærede finansminister stillet nogle forslag om ændring af de såkaldte nedslagsregler for ældre borgere og for erhvervshæmmede personer. Man har bl. a. foreslået her helt at fjerne forskellen mellem forsørgere og ikke-forsørgere, idet man har givet ikke-forsørgere samme retstilling som forsørgere skattemæssigt set. Men er det nu realistisk at fjerne denne forskel mellem forsørgere og ikke-forsørgere?

Er det noget, man tror kan holde? I første omgang løfter man ikke-forsørgerne op på forsørgernes status, men er det ikke med de erfaringer, vi har, sandsynligt, at i løbet af få år vil forsørgerne inden for denne gruppe komme og sige: ja men der er ingen mening i, at der ikke er forskel mellem os, der har forsørgerpligter, og dem, der ikke har det? Så bliver resultatet, at man forhøjer nedslagsbeløbene for de mennesker, der er forsørgere, således at vi får en ny forskel her for at skabe retfærdighed de to grupper imellem. Jeg tror, den dag vil komme; og det er et spørgsmål, når vi mener, der skal være knyttet skattemæssige virkninger til forsørgerforholdet, hvorfor de så ikke skal gælde for de ældre medborgere, når de hidtil har været gældende for dem, der får nedslag i indkomsten.

I forbindelse med denne ændring af nedslagsbeløbene har den højtærede finansminister stillet forslag om, at der gennemføres en reduktion af den maksimalindkomst, de ældre borgere kan have for at få nedslag. Det tror jeg ikke det konservative folkeparti kan tiltræde. For nogle år siden gennemførte vi ændringer med hensyn til nedslagsbeløbene; vi forhøjede dem på den højtærede finansministers forslag for at stille selvpensionisterne bedre. Nu tager man altså den fordel, man dengang gav dem, fra dem igen. Man motiverer det med, at folkepensionsordningen i mellemtiden er trådt i kraft. Vi kan ikke uden videre tiltræde dette argument. Hvis det, at man giver selvpensionisterne folkepension, skal betyde, at man på en række andre områder fratager dem goder, man tidligere har givet dem, samtidig med at de skal betale folkepensionsbidrag og skat af deres folkepension, er det et meget stort spørgsmål, om man overhovedet har givet disse mennesker nogen som helst fordel gennem folkepensionsordningen. Det drejer sig om borgere, der ikke kan få den indkomstbestemte folkepension, borgere, hvis indtægt ligger på 6 000—7 000 kr. og op til 9 000—10 000 kr., borgere, som vi egentlig ikke ønskede at give folkepension. Vi ønskede ikke noget mindstebeløb, men de daværende flertalspartier gennemførte det med den konsekvens, at man nu tager den skattemæssige lettelse fra de pågældende, samtidig med at man beskatter deres folkepension, og

[Poul Møller.]

samtidig med at man har indført et folkepensionsbidrag, som de skal yde. Hvad har man egentlig givet disse mennesker? Hvad har de fået ud af deres mange års opsparing? Det ønsker vi at få undersøgt i udvalget. Vi kan altså ikke på forhånd tiltræde denne ændring. Vi mener, at hvis man vil spare på disse nedslagsbeløb og bringe dem i overensstemmelse med reglerne i folkepensionsloven, ville det være mening i, som jeg også sagde i fjor, efterhånden at ændre aldersgrænsen for nedslagsbeløbene. Vi har forhøjet aldersgrænsen for opnåelse af folkepension. Det ville være meget rimeligt, om vi inden for den samme opbygning og i den samme overgangstid også ajourførte aldersgrænsen for nedslagsbeløbene og derigenem prøvede på at bringe dem i overensstemmelse med folkepensionslovens regler.

I forbindelse med problemet om de ældre borgere er der et problem, som det konservative folkeparti ønsker rejst og behandlet i udvalget. Det drejer sig om de borgere, der overgår til pension, hvad enten det er folkepension eller anden pension, borgere, der ophører med deres erhverv. Vi anser det for at være rigtigt, at man nu når frem til en lovregel her, så at der ikke længere bliver tale om bevillingsmæssig praksis, men at disse sager i det overgangsår, der kommer, bliver behandlet ensartet fra skatteråd til skatteråd.

Den højtærede finansminister har i lovforslagets afsnit II stillet forslag om en særlig indkomstskat af visse indtægter. Det kommer næppe bag på den høje regering, at det konservative folkeparti ikke kan medvirke til at gennemføre det, der her er foreslået. Vi anerkender, at der er et problem her, og vi vil medvirke til at løse det, hvis man giver os tid til det, men vi vil ikke gå ind for en løsning som den foreslåede, der bryder en ny breche i den mur, som skattefradragsretten hidtil har været. Det ville betyde, at den højtærede finansminister med sin logiske sans til næste år ville komme og sige: nu har vi fået kapitalvindingskat på disse områder, så må vi også have det på andre. Det er på den måde, den højtærede finansminister slutter. Rækker man finansministeren det yderste led af lillefingeren, varer det ikke længe, før han har hele hånden, hvis man ikke tager

sig i agt. Vi husker, hvordan det begyndte. Vi skulle have 30 pct.-reglen for dødsboer inden for forsikringsområdet. Så kom afskrivningsreglerne med den 30 pct.s afgift, der ikke måtte fradrages. Det gik også, bare ikke med vore stemmer. Det gik, fordi andre var villige til at gennemføre det. Nu siger man: nu vi har fået den afgift indført, må vi også have en fast afgift på en lang række lignende områder, ellers er der ingen mening i tingene. Hvis vi gik med til denne særlige indkomstskat, ville det ikke være så længe, førend man ville gennemføre en særlig skat på andre områder, som har tæt berøring dermed. Jeg skal ikke bebrejde den højtærede finansminister denne fremgangsmåde, den er sikkert klog ud fra hans synspunkt, men så må han heller ikke bebrejde os, at vi ikke kan være med til at gennemføre sådanne bestemmelser, at vi ikke kunne give ham den yderste negl på lillefingeren, nemlig den 25 pct.s afgift på forsikringssummen i foråret, og derefter lade ham få hele hånden, hvilket ville være tilfældet, hvis vi gik med til dette indgreb i fradragsretten. Vi går ud fra, at der fortsat i folketinget er et flertal for at bevare fradragsretten, og det vil vise sig under de kommende udvalgsforhandlinger.

Denne afgift i afsnit II er, som jeg har nævnt, begundet med de ny afskrivningsregler, der vedtoges i sommer, og nu slutter man analogt derafter til en videre gruppe af engangsindtægter. Jeg ved ikke, om denne analogislutning egentlig holder, for dengang drejede det sig om nedskrevne goder, afskrivningsrettigheder, man har fået, d. v. s. skattefritagelse mod at nedskrive et formuegode. Der kunne være en rimelighed i at beskatte den gevinst, der fremkommer, når det nedskrevne gode sælges. Men her i forslaget går man uden for afskrivningsområdet, hvor der ikke er nedskrevet, hvor staten ikke har givet noget til de pågældende. Ønsker man vor medvirken til en løsning af engangsbeskatningsproblemet, må det ske på en anden måde, og det skulle ikke være umuligt at finde en sådan.

Jeg kan i denne forbindelse henvise til mit partis og partiet venstres tidligere forslag om forskudsskat, om ret til at forudbetale ligevægtsskatten, med ret til at fradrage det forudbetalte beløb på førstkomende selvangivelse, hvorved man udligner

[Poul Møller.]

beskatningen af sådanne engangsindtægter. Jeg vil endvidere henvise til, at vi for et par år siden gennemførte reglen om 30 pct.s fritagelse for merindkomster som et resultat af de forhandlinger, vi bl. a. har ført om forskudsskatten, men dengang lagde vi loft over denne regel, idet vi sagde: vi kan højst give 30 pct. af en indkomststigning på 10 000 kr., d. v. s. højeste fradrag var på 3 000 kr. Nu siger man derimod: de, der har haft en engangsindtægt på mere end 10 000 kr., skal have en ekstra favør; de skal kun betale 30 pct. af deres merindkomst, medens de andre blev beskattet af 70 pct. af deres merindkomst. Til at begynde med krævede man ud fra demokratiske grunde loft over lettelsen i beskatningen af indtægtsstigningerne, og derefter siger man, at alle, der har højere indkomster, netop de med de højeste indtægter, må beskattes på en anden måde, og så giver den højtærede finansministers forslag dem den største favør. Det er det, man gør, fordi 30 pct.s beskatningen selvfølgelig vil være en fordel for dem, der har en høj indkomst, medens den derimod for den mand, der får en forholdsvist beskeden indkomststigning med en forholdsvist beskeden indkomst, kan være en rigtig regulær høj skat. Vi stiller derfor under udvalgsarbejdet på ny vore tanker om forudbetaling af skat til rådighed for løsning af dette problem og er villige til at fjerne det loft, som i foråret 1956 blev gennemført over den 30 pct.s skattelettelse.

Man kan også tænke sig at gå andre veje, f. eks. ændre hele skattelovgivningens regler om en tidsmæssig afgrænsning af skatteberegningen. Her kan jeg henvise til Århus universitets årsskrift, efteråret 1957, hvori professor, dr. jur. Thøger Nielsen har skrevet om dette problem og henvist til en lang række landes behandling netop af det problem, at en mand et år får en engangsindtægt, måske som følge af tidligere års arbejde og erhvervsvirksomhed. Det ville være af værdi for udvalget at sætte sig ind i de tanker, som professor Thøger Nielsen her har gjort sig til talsmand for. Jeg går ud fra, at flertallet vil give os en mulighed for en grundig udvalgsbehandling af dette spørgsmål.

Den højtærede finansminister foreslår i § 30 en ændring af hele det skattemæssige

grundlag for forsørgelseskontrakter, underholdspligter, bidrag til velgørende formål o. lign. Jeg tror ikke, det er rigtigt at gøre sådanne bidragsydelser vanskeligere. Jeg tror, at i det omfang, statsmagten tilskynder borgerne til selv at løse de forsørgelsesmæssige vanskeligheder for deres nærmeste familie, for nevøer og niecer, for folk, der har været ansat i deres virksomhed, og til at give bidrag til velgørende institutioner, i samme omfang vil man også fritage staten for en række byrder, der ellers ville komme til at hvile på den. Jeg kan derfor ikke give tilslutning til denne ændrede lovgivning. Det, at det gamle system har ført til misbrug, betyder dog ikke, at man helt skal fjerne det. På de områder, hvor lovens formål er opfyldt, må det da være meningen at fortsætte og så se, om man kan komme misbrugene til livs på en eller anden måde. Det gode system har i høj grad medført, at mange har påtaget sig privat forsørgelse, som de ikke behøvede at påtage sig, og som i stedet for kunne komme til at hvile på staten.

Men hvis endelig man vil ind på det, som finansministeren foreslår, er det dog ganske urimeligt, at man giver bestemmelsen tilbagevirkende kraft. Man kan dog ikke sige til de mennesker, som i henhold til den gældende lov er indgået på forsørgelseskontrakter, som skulle og måtte binde dem næsten livsvarigt for at kunne godkendes af skattevæsenet: nu skal dette forhold ændres; ganske vist er I fortsat forpligtet over for tredjemand, forpligtet til at yde den forsørgelse, I har bundet jer til ved kontrakt, men nu bliver forholdet ændret skattemæssigt, og nu beskattes I både formueskattemæssigt og indkomstskattemæssigt af de beløb, I udbetaler til de pågældende. Jeg tror ikke, det er en fremgangsmåde, som kan være det høje ting værdig, og jeg vil gå ud fra, at det skyldes en fejltagelse, i hvert fald hvad angår de to mindre regeringspartiers grupper, at dette forslag er blevet godkendt inden sin fremsættelse. Det kan ikke være tanken, at man skal gennemføre en sådan lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Endelig har jeg en bemærkning at gøre vedrørende lovforslagets afsnit I, som i stor udstrækning er et genoptryk af den lov, der blev gennemført den 29. marts i år

[Paul Møller.]

på den højtærede finansministers forslag; men reglerne ændres forskellige steder, og det er vist fjerde eller femte gang i de sidste år, vi står over for lovændringer på dette område. Ville det nu ikke være rart at få fastlagt sikkert og bestemt, hvorledes lovreglerne er? De ændres, de forandres hele tiden, og jeg siger derfor: lad loven af 29. marts 1957 stå sin prøve.

Det konservative folkeparti har mange ønsker i forbindelse med dette lovforslag, f. eks. vedrørende de studerendes forhold; disse ønsker vil vi fremkomme med under udvalgsbehandlingen. Til sidst vil jeg spørge den højtærede finansminister: kan vi regne med, at vi også inden årets udgang får en opsparingslovgivning? Da det nu begynder at knibe med tiden, vil jeg blot spørge den højtærede finansminister: hvornår kommer det lovforslag, hvori regeringens forslag til fremme af privat opsparing findes?

Med disse bemærkninger skal jeg tilslige lovforslaget en grundig udvalgsbehandling med det formål at løse de spørgsmål, der skal løses, men lad resten blive udvalgsbehandlet, indtil folketinget slutter sit arbejde til foråret.

Aage Fogh: Da min partifælle, det ærede medlem hr. Axel Sørensen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans og partiets vegne fremsætte nogle bemærkninger i tilknytning til det foreliggende lovforslag.

Efter at have gennemgået lovforslaget kan jeg erklære, at det for en nybegynder som ordfører i denne sag er ganske overordentlig vanskeligt at få det fulde overblik over forslaget. Jeg vil derfor gerne indlede med at sige, at jeg meget beklager, at det ikke allerede for år tilbage er lykkedes at få gennemført en virkelig reform af hele vor skattelovgivning; men det har altså ikke været muligt. Jeg forstår, at den højtærede finansminister nu forsøger at gennemføre den stykkevis, og det takker jeg ham for så vidt for, men for alle os andre, der er medlemmer af tinget, og for alle de mange ud over landet, der skal betale skatterne, havde det været ønskeligt, om det på et tidligere tidspunkt var lykkedes at gennemføre en virkelig reform på det skattemæssige område.

Partiets ordfører har ønsket at fremhæve, at han selvfølgelig er villig til at gå ind for en gennemførelse af det foreliggende lovforslag, men at han ønsker de enkelte satser på forskellige områder nærmere undersøgt under udvalgsarbejdet, og at han på grundlag af forskellige eksempler, som han ønsker opstillet, vil tage sin endelige stilling til det foreliggende forslag. Det ærede medlem hr. Axel Sørensen ønsker bl. a. disse undersøgelser gennemført med hensyn til selv-pensionisterne, idet han ikke er ganske overbevist om, at det forslag, der foreligger, er helt tilfredsstillende, og han går ud fra som en selvfølge, at skulle det ved undersøgelserne i udvalget vise sig, at det er rimeligt med ændringer, skulle sådanne kunne gennemføres.

Det første afsnit om beskatningen af renteforsikringer, pensionsordninger, pristalsreguleret alderdomsopsparing m. v. tør jeg vel nok sige er en udpræget jungle, som i høj grad trænger til væsentlige ændringer. Jeg vil gerne uden dog at stille krav om, at det skal behandles nu under det kommende udvalgsarbejde, henstille til den højtærede finansminister at undersøge, om ikke det var rimeligt, at det beløb på højst 600 kr., som nu kan anvendes til nedslag i overensstemmelse med de udgifter, man har haft til forsikring el. lign., blev væsentligt forhøjet. 600 kr. til alt det, der kan føres ind under denne post, er i vore dage ikke noget stort beløb. Det er ikke meget, man i vore dage får for 600 kr., og det forekommer mig, at der er et urimeligt misforhold mellem de fordele, der flyder heraf, og den administration, det medfører i ministeriet og blandt vore skattemyndigheder ud over landet.

Afsnit II, der omfatter særlig indkomstskat af visse indtægter, kan jeg i høj grad anbefale, og jeg er meget forbavset over den modtagelse, det har fået hos venstre og de konservative. Jeg er forbavset, fordi jeg ikke kan se, at det forslag, der foreligger her, adskiller sig principielt fra det forslag, de to partier selv stillede i 1953. Der er forskel på visse satser og også forskel på, hvad pengene skal bruges til, men jeg kan ikke se andet, end at det principielt er det samme, og talen fra den side om angreb på skattefradragetsretten forekommer mig i betragtning af den stilling, de to partier

[Aage Fogh.]

selv har indtaget tidligere, helt urimelig. Jeg synes, at den ordning, der er foreslået her, er fornuftig og bør gennemføres. Jeg tilføjer — og her er jeg sikkert enig med mit partis ordfører — at satserne kan diskuteres, men selve princippet er afgjort rigtigt.

På samme måde kan jeg ganske give tilslutning til forslaget om at ændre forsørgerbegrebet. Det er klart for enhver, at det forsørgerbegreb, vi har haft gennem en årrække, er helt u hensigtsmæssigt og bør ændres således, at det, om man er forsørger eller ikke-forsørger, ikke er afhængigt af, om man har været gift eller ikke. Jeg er altså enig i det forslag, der er fremsat her af den højtærede finansminister, og jeg håber, at det må blive gennemført.

Med hensyn til afsnit III skal jeg ikke gå ind på enkelthederne. Jeg vil gerne takke finansministeren for forslaget om ret til fradrag i den skattepligtige indkomst af udgifter, der er afholdt til udarbejdelse eller trykning af doktorafhandlinger. Det er en cadeau til det videnskabelige arbejde, som jeg synes det er i høj grad rimeligt at gennemføre på nuværende tidspunkt, da vi i så høj grad har brug for alt, hvad der kan gøres på det videnskabelige område.

Jeg skal ikke optage tingets tid mere, men kun understrege, at vi i modsætning til de to foregående talere ønsker dette lovforslag i dets helhed gennemført snarest muligt. Vi ønsker, at det må kunne ske i samarbejde med de to partier; da disse to partier selv har fremsat forslag, der på visse områder ligger ganske på linje med, hvad der her er foreslået, og da vi flere gange har behandlet disse spørgsmål i det høje folketing, må der være en mulighed for, at man med en rimelig arbejdsvilje i behold fra oppositionens side kan deltage i et arbejde, der har til resultat, at lovforslaget gennemføres — forhåbentlig inden juleferien.

Niels Andersen: Indledningsvis vil jeg gerne gøre den betragtning gældende, at retsforbundet ikke kan anerkende indkomstskat som et retfærdigt grundlag for det offentlige indtægter, idet en sådan beskatningsform straffer flid og dygtighed og dermed i nogen grad berøver borgerne

den arbejdsglæde, der er den naturlige drivfjeder for alt virke. Endvidere kan vi ikke se bort fra, at ligningsarbejdet trods alt vil være behæftet med visse usikkerhedsmomenter.

Retsforbundets grundanskuelser med hensyn til statsmagtens retmæssige midler skal jeg ved denne lejlighed undlade at uddybe, men kun slå fast, at vi i den givne situation anser det for vor opgave at medvirke til, at den foreslåede lovgivning kommer til at virke så ligeligt og ensartet over for alle skatteydere, som det er muligt. Endvidere må det være vor opgave at medvirke til den størst mulige hensigtsmæssighed, således at de bestemmelser, der vedtages, bliver udformet så praktisk som muligt og forhåbentlig kan være medvirkende til en lettelse i selve administrationen.

Jeg skal herefter fremsætte nogle principielle bemærkninger vedrørende det foreliggende lovforslag.

De i § 3 omtalte bestemmelser vedrørende kapitalpensionsforsikringer må vi hilse med tilfredshed. Disse ordninger har hidtil hvilet på et ikke helt ensartet fortolkningsgrundlag, og derfor må det findes rimeligt, at bestemmelserne om disse specielle pensionsordninger nu lovfæstes.

Derimod vil jeg gerne gøre et par kritiske bemærkninger til bestemmelserne i § 7 vedrørende kapitalpensionsordninger. Disse pensionsordninger, der må anses for at være af opsparingsfremmende karakter, har hidtil haft en noget begunstiget stilling i skattemæssig henseende. Dette bortfalder efter det foreliggende lovforslag, idet bestemmelsen går ud på, at kapitaludbetalinger skal belægges med en 25 pct.s afgift. Dette er en skærpelse af beskatningsreglerne, idet den hidtidige særstilling forsvinder. Man kan naturligvis ikke forlange, at disse kapitalpensionsordninger skal have en bedre stilling end renteforsikringer og annuitetsforsikringer, der ifølge § 6 ved udbetalingen skal henføres til den skattepligtige indkomst. Selv om en 25 pct.s afgift, sammenlignet med de nugældende skattesatser og under hensyntagen til skattefradrag retten, måske ikke kan synes særlig høj, tror jeg, der vil være tilfælde, hvor den vil ramme for hårdt. Jeg tænker her på enker, der ikke har andre midler, og på pensionister med

[Niels Andersen.]

små indtægter. Her vil årlige beløb fra en kapitalforsikringsordning være en god hjælp. 25 pct.s afgiften kan i sådanne tilfælde være for høj, ikke mindst for ældre mennesker, der kommer ind under nedslagsbestemmelserne i § 32. Derfor så jeg gerne, at der kunne opnås en ændring, således at ratevis udbetaling over en 10-årig periode i stedet kunne medregnes i den normale skattepligtige indkomst, således at der ikke bliver dårligere vilkår for disse kapitalopsparingsordninger, end der er for renteforsikringer og anden pension.

Vedrørende § 13 i det foreliggende lovforslag vil jeg gerne gøre følgende betragtninger gældende. Det kan være rimeligt, at de i denne paragraf omtalte engangsindtægter beskattes proportionalt i stedet for efter den almindelige progressive skala. Det første skridt er jo allerede taget i loven om de nye afskrivningsregler med bestemmelsen om den 30 pct.s ikke-fradragsberettede indkomstskat af fortjeneste på driftsmidler og skibe ved afhændelse af virksomheder. Det vil være naturligt, at samme bestemmelse bliver gældende for fortjeneste ved afhændelse af virksomheders goodwill. Disse indtægter vil som regel falde inden for samme periode, og det virker for hårdt, når sådanne beløb på én gang tillægges den skattepligtige indkomst.

Nu indvendes det fra oppositionspartiernes side, at denne nye beskatningsform indebærer undergravning eller omgåelse af skattefradragets retten. Der kan derfor være grund til at undersøge, hvad 30 pct.s beskatningen egentlig er udtryk for. Man kommer til det resultat, at det efter de almindelige regler, med mulighed for fradrag af betalte skatter, svarer til beskatningen af skattepligtige indtægter på ca. 12 000-13 000 kr. i købstæder.

Disse engangsindtægter falder ofte sammen med anden ekstrafortjeneste, f. eks. ved varelagres salg. Skal disse engangsydelser lægges oven på en normal indtægt tillige med ekstra indtægt ved salg af varelager, kommer en skatteyder med de nuværende høje progressive satser let særlig højt op og skal betale så store skatter, at de langt overstiger efterfølgende års mindre indtægter. Skattefradragene kan således ikke udnyttes fuldt ud. Beskatningen af

disse engangsindtægter efter de hidtidige progressive regler virker derfor tit urimeligt. Et eksempel vil underbygge min opfattelses rigtighed:

I København skal en forsørger i skatteåret 1957-58 af en skattepligtig indkomst på 25 000 kr. betale 12 289 kr. i samlede skatter. Forhøjes en sådan indkomst med 25 000 kr. for fortjeneste ved salg af varelager, forhøjes skatten med 20 139 kr., således at den samlede skat bliver i alt 32 428 kr. Skal en sådan skatteyder derudover nu betale skat af en goodwill og fortjeneste ved inventarsalg på 50 000 kr., stiger skattebetalingen, selv om vi regner med, at halvdelen er skattefri, med 25 725 kr., og en sådan skatteyder vil altså i alt komme af med 58 153 kr.

Det er indlysende, at en beskatning efter nærværende lovforslags bestemmelser er betydelig lempeligere end de nugældende beskatningsbestemmelser i et tilfælde som det før omtalte. Beløbet på 58 153 kr., der således skal betales i skat i førnævnte eksempel, kan fradrages kommende års indtægt, men det forudsætter, at man får en indtægt, hvori fradrag kan foretages. I mange tilfælde, særlig hvor der er tale om afhændelse af en erhvervsvirksomhed på grund af alder, kan man let komme ud for, at fradragets retten for de sidste skattestigninger bliver helt betydningsløs, ganske simpelt fordi indtægten går væsentlig ned i årene efter afhændelsen af virksomheden.

Det er derfor efter min mening en fejltagelse at insistere på opretholdelse af fradrag for betalte skatter, når det bevirker, at borgerne behandles yderst uensartet ved beskatningen. Man bør ikke opretholde skattefradragets retten bare for bestemmelsens egen skyld, navnlig ikke når den virker urimelig. Den nye regel i det foreliggende lovforslag, om 30 pct.s indkomstskat på nærmere anførte engangsindtægter, kan derfor være både praktisk og endog fordelagtig. Jeg vil dog gerne betone, at disse betragtninger gælder de forhold, der behandles i nærværende lovforslag, og ikke må opfattes som generelle betragtninger i alle skattespørgsmål.

Efter de nugældende bestemmelser er goodwill almindeligvis kun skattepligtig for halvdelens vedkommende. Tilsyneladende kunne det se ud, som om den nye regel

[Niels Andersen.]

betyder en udvidelse af beskatningen. Det kommer imidlertid ganske an på indtægten størrelse. Til gengæld er goodwill nu fuldt afskrivningsberettiget hos købere, mod hidtil kun halvdelen. Skattebyrden flyttes altså fra køber til sælger. Jeg er ikke helt klar over, om dette i alle tilfælde vil være rimeligt, men jeg regner med at få dette spørgsmål nærmere belyst i udvalget. Hvad angår spørgsmålet om enkers afståelse af forretning i tilknytning til mandens død, har sådanne enker efter den hidtidige skattepraksis været fritaget for beskatning af goodwill samt avancer ved inventarsalg. Der kan derfor være anledning til at spørge den højtærede finansminister, om denne praksis kan forventes opretholdt.

Ifølge § 26 skal goodwill kunne afskrives med lige store beløb over 10 år. Det forekommer mig, at dette er en forholdsvis lang periode. Kapitalværdien af gammel kundekreds m. m. er hastigt aftagende. Den eksisterer nærmest kun de første 3-4 år efter en forretnings overdragelse. Køberen oparbejder herefter sit eget renommé. Afskrivning efter saldometoden vil derfor være langt rigtigere. Vi får derved den største afskrivning i de første år og efterhånden aftagende beløb. Det svarer bedre til de faktiske forhold. I denne forbindelse vil jeg også gerne henlede opmærksomheden på aktieselskabslovens § 42, der bestemmer, at goodwill årligt skal afskrives med mindst 15 pct. af det oprindelige beløb. Man bør næppe fastsætte længere afskrivningsperioder.

Endvidere synes loven ikke at indeholde bestemmelser om, at et muligt driftsunderskud i salgsåret kan modregnes i engangsindtægterne. Det kan virke uheldigt, f. eks. når forretninger afhændes i forbindelse med betalingsvanskeligheder. Her kan det gå ud over de kreditorer, som salgssummen ikke kan dække.

Engangsudbetalinger fra arbejdsgiveren til funktionæren i forbindelse med fratredelse af stilling bør vel ikke behandles

anderledes end afståelsessummen ved forretnings salg.

Overførsel af beskatningen af jubilæumsgratiale og lignende ydelser til den proportionale beskatning i forbindelse med det skattefrie beløb på 1 000 kr. må være en god nydannelse. De gældende skattesatser tager ofte hele glansen af sådanne ydelser.

Det er endvidere en god og rigtig bestemmelse, at finansministeren i henhold til § 34 skal kunne tillade, at ekstraordinært store indtægter ved opfindelser, videnskabeligt arbejde m. m., der har strakt sig over mere end 2 år, samt af præmier og prisbelønninger beskattes efter reglerne i afsnit II. Sådanne engangsindtægter kan efter de nuværende satser komme ud for en alt for stor beskatning uanset skattefradragretten. Bestemmelserne i afsnit III vedrørende beskatningsforholdene for personer, der flytter til og fra landet, har fået en præcis og rimelig udformning, idet den hidtil anvendte praksis har været uheldig med henblik på det forhold, at en skatteyder, der f. eks. rejste fra landet i et års første kvartal, skulle betale skat her til landet for den resterende del af året. Denne praksis har virket urimelig, hvorfor de nye bestemmelser må betragtes som en rimelig ajourføring.

I denne forbindelse vil jeg gerne gøre et par betragtninger gældende vedrørende Grønlandsarbejderne. Da Grønland stadig i skattemæssig henseende betragtes som udland, forekommer der i praksis en urimelig forskelsbehandling mellem de ugifte og de gifte Grønlandsarbejdere. Den ugifte arbejder vil næsten altid være i stand til at opgive sin bopæl i Danmark, opgive sit værelse o. lign., og han vil derfor blive ansat efter ligningslovens § 2 af sin fremtidige indtægt, når han vender tilbage til Danmark. Den gifte arbejder derimod er næsten altid nødt til at bevare sin lejlighed, navnlig hvis der i ægteskabet findes mindreårige børn. Han har derfor ikke nogen mulighed for at opgive sin bopæl her i landet, og han beskattes derfor af sin

[Niels Andersen.]

fulde indtægt i Grønland. Da han ofte før Grønlandsopholdet har haft små indtægter i forhold til dem, han får i Grønland, og da han ofte vender tilbage igen til disse små indtægter, rammes han tillige særlig hårdt af udskrivningslovens progressive satser. Der er altså en klar forskelsbehandling i praksis, som tillige er særlig urimelig, fordi afsavnet ved opholdet i Grønland vel må antages at være stærkere for de gifte end for de ugifte. Derfor tillader jeg mig at forespørge den højtærede finansminister, om ikke der kan indføres en bestemmelse i ligningslovens § 23, der foreskriver, at personer, der vender hjem fra Grønland efter et nærmere fastsat antal måneder, altid skatteansættes efter reglerne i § 2.

Med hensyn til lovforslagets § 35 vedrørende forsørgerbegrebet vil jeg gerne udtale tilfredshed med, at dette begreb bringes i overensstemmelse med de faktiske forhold. Det kan naturligvis for ældre medborgere virke ubehageligt, at en hidtidig begunstigeelse forsvinder, og at forholdene på dette område bliver mere realitetsbetonede, men i nedslagsbestemmelserne i § 32 er der jo taget hensyn til folkepensionister. Endvidere må det merprovenu, staten får ved ordningens gennemførelse, gøre sig gældende i et nedslag i skatteskalaerne, således at statsindkomstkatten som helhed ikke bliver mere byrdefuld i det kommende år.

Med hensyn til lovforslagets § 30 vil jeg ligeledes gerne fremsætte nogle bemærkninger. Der foreslås en ny regel vedrørende fradrag for ydelse erlagt af en skatteyder i henhold til aftægts- eller underholdskontrakter. Efter den hidtidige ligningslovs § 22, stk. 1, og efter den derom gældende praksis har man kunnet fratrække beløb, som man ifølge retlig forbindelse kontrakt har ydet til en anden persons underhold. Dette har man kunnet gøre, selv om det var en ensidig kontrakt. Ved den nu foreslåede regel kan fradrag kun ske i det omfang, hvori ydelsen kan anses som vederlag for en ved forpligtelsesens stiftelse modtaget økonomisk modydelse.

Denne regel er ikke hensigtsmæssig. For det første modvirker den private forsørgelseskontrakter, hvilket både kan medføre, at det offentlige får større udgifter til social forsyng, og at privatfolks interesse i selv-

hjulpethed inden for familien svækkes. For det andet må reglen siges at være uklar og ikke ganske rimelig i sine virkninger. Hvis f. eks. den økonomiske modydelse består i en arvemæssig skævdeling, er den merværdi, som modtages, ikke indkomstskattepligtig, og der betales kun arveafgift, medens underholdsydelserne efter forslaget's ordlyd må kunne fradrages. Der vil endvidere ofte fremkomme fortolkningstvivel, særlig med hensyn til, hvad der skal anses som vederlag. Det må derfor betragtes som mere rimeligt at opretholde den bestående retstilstand, som folk har vænnet sig til, og se stort på de små misbrug, som eventuelt måtte finde sted.

Endelig har jeg et lille hjertesuk til den højtærede finansminister. Da det har vist sig at være en kilde til stærk irritation hos skatteyderne, at deres mindreårige børns småindtægter skal medregnes i deres skattepligtige indkomst, tillader jeg mig at forespørge, om der ikke i ligningsloven kan indføres en regel om, at indtil 500 kr. af et mindreårigt barns indtægt ikke behøver at medregnes i den skattepligtige indkomst. En sådan ny regel vil være rimelig også af den grund, at det er indtægter, som meget ofte glemmes af skatteyderne, og mange af arbejdsgiverne opgiver ikke disse lønudbetalinger, hvorfor det ofte er ret tilfældigt, om den pågældende skatteyder, hvis barn har haft arbejde, kommer til at betale skat af barnets indtægt.

Det er mit håb, at den højtærede finansminister ved den videre behandling af det foreliggende lovforslag vil tage rimeligt hensyn til de betragtninger, jeg hermed har gjort gældende, og jeg skal på retsforbundets vegne tilsige en saglig og velvillig behandling af lovforslaget.

Alfred Jensen: Den kommunistiske gruppe har gennem årene stemt for de forslag til ligningslove, der har været fremsat og er blevet færdigbehandlet i folketinget, og det ønsker vi naturligvis også at være med til fremefter, al den stund disse årlige ligningslove er fremkommet for at bøde på de urimeligheder, som den oprindelige skattelov af 1922 indeholder. Men når jeg har sagt det, så vil jeg også gerne fremhæve, at vi den ene gang efter den anden har haft betænkeligheder ved de bestemmelser, der

[Alfred Jensen.]

er blevet indføjet, bestemmelser, som jo har favoriseret den del af befolkningen, der er relativt godt stillet. Det, man egentlig ventede af disse ligningslove, der kommer her mod slutningen af året, var jo, at skattebyrden ikke blev lagt med større vægt end hidtil på folk med de små og mellemste indkomster, men at man tværtimod drog omsorg for, at en større del af skattebyrden blev lagt på dem med de store indkomster. Vi har imidlertid den ene gang efter den anden set, at man faktisk har lempet reglerne på en sådan måde, at det var dem, som var relativt bedst stillet, der fik de største fordele deraf. Og det bliver ikke bedre nu, da man faktisk begynder at sætte skatte-reformen i gang. Nu kommer der jo også mange ting med, som favoriserer dem, der er relativt godt stillet, uden at man rører ved det, der er det store problem, nemlig at lette skattebyrden på de små og mellemste indtægter.

Jeg er ikke i stand til at afgøre, om det, der foreslås nu, betyder større byrder på dem med de beskedne indkomster. Det var det måske muligt at se, hvis der sammen med dette lovforslag forelå et forslag til udskrivningslov; i så fald kunne man se, med hvilke beløb skatten skulle udskrives, men udskrivningsforslaget foreligger jo ikke samtidig, så lidt som det har gjort det de senere år. Med de ændringer, der nu foreslås gennemført, hvor man tager fat på forsørgerproblemet og andre spørgsmål på en hidtil ukendt måde, vil det imidlertid være af afgørende betydning, hvordan selve udskrivningsloven kommer til at se ud; når man griber til en så omfattende endevending af ligningsloven, burde man efter min opfattelse også have taget fat på udskrivningsloven, så at der var blevet klarhed over, hvordan skattebyrden ville komme til at fordele sig fremefter. Når ministeren allerede er blevet klar over, at han agter at foretage en ændring af skatteskalaen, kunne han nok have lavet en skitse eller et forslag, så at man kunne se, hvor vidt den ville gå. Går man videre, som man har set i de senere år — det har jeg en frygt for at man vil — kommer man jo i den situation, at den, som kun får sin indkomst forhøjet i forhold til det, priserne og udgifterne er steget,

kommer til at betale stedse mere og mere i skat.

Statistisk departement har i sin sidste opgørelse vist, at i år betaler pristalsfamilien 132 kr. mere i skat, end den gjorde året forud, og i 1956-57 blev der betalt 192 kr. mere end i det foregående år. Det er stort set udtryk for, at denne familie kommer af med mere i skat, end den egentlig burde betale, fordi den forøgelse af indkomsten, der begrunder en sådan forhøjelse, ikke betyder, at vedkommende har større skatteevne — tværtimod, indkomststigningen rummer jo kun dækning for de udgiftsforøgelser, de har haft, og egentlig burde skatten så ikke være steget. Det er et af de problemer, man burde ordne i forbindelse med de årlige ligningslove, men noget sådant er hidtil ikke sket, og det vil jo heller ikke ske i år.

Jeg har hvert år fremdraget dette spørgsmål og føler det endnu mere berettiget nu, da man begynder at lave skattereformer, end tidligere. Man må nok spørge, når man således langsomt laver skattereformer: hvornår vil man tage fat på den fordeling af skattetrykket, der har været og må være det store spørgsmål i forbindelse med skatte-reformen, således at skatten på de små indkomster bliver lettet? Der er ikke noget, der peger i den retning i det forslag, der foreligger her, og vi er ikke indforstået med, at man strammer skatteligningen, skatteudskrivningen, så på det ene, så på det andet område, uden at man også tager fat på at løse dette store spørgsmål.

Jeg skal ikke behandle alle de problemer, der findes i lovforslaget; det tillader tiden ikke, og jeg mener heller ikke, at det er fornødent, for jeg forstår, at forslaget vil blive underkastet en grundig behandling i udvalget, og der vil vel, når forslaget kommer til anden behandling, foreligge betydelig mere materiale til belysning af de forskellige bestemmelser, end der er i øjeblikket. Jeg skal derfor kun hæfte mig ved enkelte ting.

For det første forsørgerbegrebet. Vi skal gerne indrømme, at det grundlag, hvorpå de nugældende bestemmelser hviler, er noget usikkert, og at en ændring kan være tiltrængt, men spørgsmålet er, om det skal foregå så hovedkuld som her foreslået. Vi har i hvert tilfælde den opfattelse, at der er

[Alfred Jensen.]

en række problemer i forbindelse med det nye forsørgerbegreb, der bør undersøges og klarlægges. Det er ikke alene juridiske spørgsmål, men der er også sociale spørgsmål, som bør undersøges og klares, før man fuldt ud kan give tilslutning til det, der her foreslås. Vi har ikke noget imod, at der sondres mellem forsørger og ikke-forsørger i skattelovgivningen. Det har vi altid givet tilslutning til; men det forekommer os, at på den måde, hvor man så at sige ad bagvejen når frem til en løsning på dette problem, rammer ændringen urimelig hårdt.

For blot et par år siden havde vi én skatteskala for statsskatten med fradrag for forsørger og ikke-forsørger. Vi foreslog da, at man skulle forhøje fradragsbeløbene; de var dengang for hovedstadens vedkommende 800 kr. for ikke-forsørger og 900 kr. for forsørger med indtægter på indtil 6 000 kr. Jeg tror, at hvis vi havde arbejdet videre ud fra dette, havde det været meget lettere at løse forsørgerproblemet. Der er jo i fremsættelsestalen og i bemærkningerne til lovforslaget flere gange henvist til, hvad tidligere finansministre har foreslået angående skattelovens forskellige bestemmelser, og den nuværende højtærede finansminister har tidligere foreslået, at man forhøjede disse forsørgerfradragsbeløb, om man kan kalde dem således, til 2 500 kr. pro persona, og jeg tror, at hvis man var gået den vej, ville det ikke have forvoldt de store vanskeligheder og besværligheder, som nu kommer.

Jeg har bemærket, at der er andre, som er opmærksomme på de urimeligheder, der kommer til at foreligge over for ældre medborgere, og jeg vil tro, at spørgsmålene må blive behandlet på en sådan måde, at der bliver taget skyldigt hensyn til de indvendinger, der er rejst. Den kommunistiske gruppe er ikke særlig tilfreds med det foreliggende forslag. Det er meget godt, at man søger at råde bod på de værste virkninger ved at komme folkepensionisterne til hjælp, men det klarer det jo ikke for de andre 90 000-100 000 personer, der kommer til at betale mere, hvis man gennemfører denne foranstaltning.

Med disse bemærkninger har jeg ikke ønsket at sige, at vi har noget imod, at en lang række personer, der har børn, og som

ikke hidtil har kunnet nyde godt af forsørgerstillingen, når der skulle betales skat, får de lempelser, der er foreslået. Det er vi i allerhøjeste grad tilhængere af; jeg har den ene gang efter den anden talt for, at man skulle være mere opmærksom på enligt stillede mødres vanskeligheder og tage dem i betragtning også ved udarbejdelsen af skattelovens bestemmelser.

Hvad nedslagsbeløbene angår, vil jeg tro, at man har fundet frem til en bedre ordning end den, der nu er gældende. Jeg er naturligvis ikke i stand til at afgøre, om den vil komme til at virke tilfredsstillende. Jeg vil blot have lov til at fastslå, at det, der var gældende i dette skatteår, ikke har været tilfredsstillende. Disse nedslagsbeløb har ikke forhindret, at aldersrentemodtagerne blev fritaget for at betale mere i skat som følge af de forhøjelser, de fik i indtægten gennem forbedringer af renten, enten det nu skete ved brændselstillæg, eller det skete ved selve rentens forhøjelse på grund af prisstigningerne. Jeg har været stillet over for adskillige eksempler, der viser, at rentemodtagere, der bare betalte 10-20 kr. i skatteåret forud, som følge af den almindelige stigning i renten har fået skatten forøget med 40-50 kr. årligt. Det kan vel ikke være rimeligt, at vi, når vi hvert år behandler denne ligningslov, ikke når frem til en mere betryggende ordning, så at rentemodtagerne ikke kommer til at betale mere i skat. Derfor må jeg anmode om, at man undersøger det, der her er opstillet, og at man kommer med eksempler, så man kan se, hvordan reglerne kommer til at virke i praksis. Vi må i hvert fald holde på, at det, der her sættes op, skal have en sådan gehalt, at ingen kommer til at betale mere, for så vidt deres forhold ikke er forbedret mere, end folkepensionen og pensionen angiver.

Jeg vil i forbindelse med disse nedslagsbeløb også gøre opmærksom på, at jeg tidligere har rejst krav om, at flere grupper af medborgere kommer ind under denne bestemmelse. Det drejer sig for det første om dem, der er ramt af polio og tuberkulose. Jeg ved meget vel, at der findes et cirkulære, hvori man anmoder om, at der tages hensyn til dem, men det er mere regulært, at det står i selve loven, og derfor har vi talt for det. På samme måde har jeg fremdraget spørgsmålet om enlige mødre med

[Alfred Jensen.]

børn. De er jo dårligt stillet, og jeg har fremlagt eksempler på, hvor vanskelige deres kår var, fordi deres indtægter var små og skatten relativt høj for dem. Derfor har vi foreslået, at man tog dem med ind under den gruppe medborgere, der får disse nedslagsbeløb, og det vil jeg anmode udvalget om at se på. Jeg håber så, at man kommer til et mere positivt resultat, end man tidligere har gjort, hvor man har ladet spørgsmålene ligge. Efter vor opfattelse er det ikke rimeligt, når man skrider til sådanne ændringer af lovgivningen, som der her er tale om, at gå uden om et så stort og vigtigt problem.

Jeg vil i denne forbindelse også nævne spørgsmålet om børnefradragsbeløbene. De har stået fast i flere år. Jeg ved meget vel, at når den højtærede finansminister nu om et øjeblik går på talerstolen, vil han forklare, at vi har fået børnetilskuddene, og derfor har man kunnet lade børnefradragsbeløbene stå fast; men heroverfor må man sige, at børnetilskuddene er jo kommet som dækning for afviklingen af visse sociale ydelser og ikke er gennemført for at råde bod på skattemæssige vanskeligheder. Jeg ved meget vel, at børnetilskuddene er kædet sammen med skattelovgivningen, men dette synspunkt har den kommunistiske gruppe aldrig nogen sinde godkendt. Vi har talt for, at disse tilskud skulle være en social foranstaltning og skulle udbetales gennem socialkontorerne, og at de ikke på nogen måde skulle kædes sammen med skattebetalingen. Det vil sige, at vi stadig væk efterlyser en bedre behandling af skatteydere med børn. Jeg har talt for forbedringer de tidligere år, og det vil jeg også gøre i år. Jeg har talt for, at man forhøjede disse fradragsbeløb op til mindst 1 500 kr. her i hovedstaden, men derudover vil jeg gøre opmærksom på de vanskeligheder, som mange forældre og børn har, når de unge skal have en videre uddannelse. Jeg har mærket mig, at det ærede medlem hr. Poul Møller vil rejse spørgsmålet i udvalget, men det ærede medlem talte kun om de studerende. Jeg håber, det ærede medlems velvilje også strækker sig til dem, der søger videre uddannelse i, hvad skal jeg sige, de lidt mere manuelle grene af erhvervslevet. Jeg sætter altså mit håb til, at spørgs-

målet må blive behandlet, og jeg vil også håbe, at man må nå frem til en positiv løsning.

Herudover kunne jeg naturligvis nævne en lang række andre spørgsmål, som jeg ved tidligere lejligheder har været inde på. Jeg skal kun tage ét frem: spørgsmålet om skattefrihed for de arbejdsløse. Dette er et såre vigtigt spørgsmål, og det bliver ikke mindre vigtigt, når vi nu ser, hvordan arbejdsløsheden vokser og mulighederne for at drage dem, der kastes ud i arbejdsløsheden, ind i beskæftigelse igen, svinder hen. Man må her være opmærksom på de vanskeligheder, de arbejdsløse har.

Med disse bemærkninger skal jeg slutte. Vi vil naturligvis være med til at sikre gennemførelsen af den årlige ligningslov, men må, hvad enkeltheder angår, afvente anden behandling, inden vi kan tage endelig stilling.

Helge Larsen: Jeg har bedt om ordet for at takke den højtærede finansminister for bestemmelsen i § 29 om, at udgifter til udarbejdelse og trykning af doktordisputatser er fradragsberettigede ved indkomstopgørelsen, underforstået for så vidt doktordisputatsen bliver antaget. I bemærkningerne til § 29 hedder det, at når man her gør en undtagelse fra det almindelige skatteretlige princip, hvorefter uddannelsesomkostninger hverken kan fradrages eller afskrives ved indkomstopgørelsen, sker det ud fra ønsket om at opmuntre til videnskabeligt arbejde. Dette ønske deler jeg fuldt ud, og jeg er glad for, at det er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, men jeg kan ikke være enig i, at udgifter ved doktordisputatser er uddannelsesomkostninger, og at man derfor ved bestemmelsen i § 29 gør undtagelse fra det nævnte skatteretlige princip. I relation til de akademisk uddannede, der her er tale om, vil jeg skønne, at uddannelsesomkostninger omfatter udgifter til erhvervelse af embedseksamen, medens udgifter til doktordisputats må betragtes som investering i videnskabelig forskning, der har et videre sigte end den personlige uddannelse. Jeg vil derfor foretrække at se den foreslåede ny bestemmelse som en art parallel til erhvervslivets afskrivningsregler, og jeg håber, den må bane vejen for en større forståelse for ønskerne

[Helge Larsen.]

fra de videnskabelige forskere om adgang til i indkomstopgørelsen at fradrage udgifter, der reelt er investeret i forskningsarbejde. For det samlede skatteprovenu vil det betyde meget lidt, men for den enkelte forsker kan det være en betydelig hjælp i hans arbejde.

Finansministeren (Kampmann): I om- talen af årets ligningslov nævnte det ærede medlem hr. Foged, at der næsten var tale om samtidig med gennemførelsen af de sædvanlige bestemmelser at gennemføre en lille skattereform. Jeg takker det ærede medlem for denne udtalelse. Det er faktisk det, der er tilfældet. Vi har før i forbindelse med ligningsloven gennemført bestemmelser, der har tilknytning til skattereformplanerne, og det samme foreslås denne gang. Jeg takker også det ærede medlem, fordi han gav tilslutning til denne fremgangs- måde. Dette sidste er måske det aller- mest væsentlige. Jeg har forsøgt i flere samlinger at forelægge omfattende reformplaner, som imidlertid er stødt på vanskeligheder, og jeg har altså gjort den erfaring, at jeg hellere må tage det i mindre portioner, og det er kun glædeligt, når en talsmand for oppo- sitionen slutter op om dette synspunkt.

Samtidig fremkom det ærede medlem imidlertid med en anden udtalelse, som jeg var knap så glad for at høre, og det var, at en række af de bestemmelser, der står i forslaget, er af så omfattende en karakter, at det ærede medlem mener, det ville være vanskeligt at nå til ende med behandlingen inden jul, og det ærede medlem foreslog derfor, at vi tog dem ud af dette lovforslag og behandlede dem videre i udvalget og så gennemførte ligningsloven på sædvanlig måde. Nu er det for det første ikke så let at foretage denne adskillelse, og dernæst må jeg sige, at det ærede medlem vist glemmer, at det, der er optaget af nye be- stemmelser, jo ikke er nyt i den forstand, at det ikke tidligere har været forelagt og drøftet her i tinget og ikke tidligere har været drøftet særdeles indgående i vore skatteudvalg.

Det ærede medlem hr. Poul Møller var inde på samme tankegang, og derfor bliver jeg nødt til måske lidt stærkere, end jeg egentlig har lyst til det, at påpege, at de

forslag, der er indeholdt i årets ligningslov vedrørende den særlige indkomstskat og vedrørende ændringen i forsørgerbegrebet, ord til andet — jeg skal dokumentere det punkt for punkt — svarer til det forslag, der blev fremsat af den borgerlige regerings finansminister her i tinget den 6. marts 1953, og jeg må gå ud fra, at man før fremsættelsen af dette forslag har drøftet tingene særdeles indgående. Det er dog ikke så mange år siden, at det er helt nye per- soner, der er tale om. Jeg kan bl. a. minde om, at det ærede medlem hr. Poul Møller også var ordfører, da vi behandlede dette forslag den 23. marts 1953. Derfor synes jeg ikke, man med nogen ret fra oppositi- onens side kan komme og hævde, at der er tale om noget nyt og overraskende, som man nu ikke kan nå at behandle i de kom- mende uger. Oppositionen kan naturligvis — det skal jeg vende tilbage til — hævde, at den har skiftet standpunkt fra den gang, og det er jo en ærlig sag, men jeg fik egentlig ikke fat på, på hvilke punkter man har skiftet standpunkt fra dengang og til nu. Hvis man har det, synes jeg, man skal komme frem med det her under første be- handling.

Et andet principielt forhold, jeg vil fremdrage, er, at der særlig i dagspressen — det ærede medlem hr. Foged var lidt inde på det, men det var en svag aflans af, hvad jeg har læst i dagspressen det sidste par uger — har været talt meget om disse forslags socialistiske karakter, eller hvad man nu har kaldt det: under- boring eller gennemboring af skattefra- dragsreglen og al den slags. Det ærede medlem hr. Foged fik anbragt, at man især nærede to betænkeligheder, nemlig at fradragsretten blev rørt og kapitalvin- dingsafgiften blev foreslået udvidet. Også på dette punkt vil jeg have lov at sige på forhånd, at der ikke i mine forslag er fore- slået noget, hverken vedrørende fradrags- retten eller vedrørende det, det ærede medlem hr. Foged kalder kapitalvinding, der går ud over det, der blev foreslået af den borgerlige regering den 6. marts 1953, og som dengang fuldt ud blev tiltrådt både af venstres daværende ordfører og af det ærede medlem hr. Poul Møller, og hvorom der hverken i den borgerlige presse, fra partiet venstre eller det konservative parti

[Finansministeren.]

her i salen med et ord blev sagt, at der her var tale om socialisering eller angreb på skattefradragsreglen eller den slags. Tværtimod, hvis de ærede medlemmer vil se tilbage i folketingets forhandlinger 1952-53, sp. 3733 og 3748 — det er vist omtrent første gang, jeg her fra talerstolen har henvist ærede medlemmer til at se tilbage i Rigsdagstidende, for jeg bryder mig ikke så meget om denne diskussionsform, men jeg synes, det har betydning her — vil man se, at de to partiers ordførere dengang sagde, at man var glad for, at forslaget ikke anfægtede skattefradragsretten, til trods for at der med hensyn til den særlige indkomstskat var foreslået præcis det samme, som jeg foreslår nu.

Ja, efter denne måske lidt polemiske indledning vil jeg gå over til at behandle nogle af de fremsatte kommentarer til forslaget i den rækkefølge, forslagets afsnit angiver. Jeg beder undskyldte, hvis jeg derved kommer til at springe enkeltheder over. Det kan let ske, men hvis man mener, der er sprunget noget væsentligt over, kan man spørge igen.

Vedrørende afsnit I har der ikke været væsentlige reale indvendinger. Der har været fremført indvendinger fra det ærede medlem hr. Foged om, at det var vanskelig overskueligt, og det ærede medlem hr. Aage Fogh, der, som han selv sagde, var nybegynder her, var blevet lidt forskrækket. Må jeg gøre opmærksom på, at stort set er det, der står i afsnit I, et optryk af en lov, der blev vedtaget her i tinget i foråret, så der er ikke så meget nyt ud over to bestemmelser vedrørende udbetaling af kapitalpension og vedrørende tilbagekøb af rente- og pensionsforsikringer. Jeg forstod, at man mener, man kan diskutere disse ting, satser o. s. v., og det kan vi gøre i udvalget.

Jeg mener nu ikke, vi har foreslået urimelige satser her. Men der er en anden ting, jeg vil gøre opmærksom på: at det er ikke lovgivningsmagten eller administrationen, der er årsag til, at vi her står over for indviklede problemer, men at det i høj grad er de forskellige forsikringsformer, der dukker op, og forsikringsselskabers og skatteyderes gentagne forsøg på, når vi gennemfører en lovgivning, at udfinde nye

forsikringsformer, der stiller forsikrings-tagerne bedre i skattemæssig henseende. Jeg vil ikke rette bebrejdelser i anledning af denne initiativrigdom, hverken mod forsikringsselskaberne eller mod dem, der tegner forsikringer, men jeg gør opmærksom på, at det er baggrunden for, at vi ofte må tage disse bestemmelser op til behandling, og når vi gør det, er det for at stille såvel forsikringsselskaberne som forsikrings-tagerne lige, hvad enten de anvender den ene eller den anden forsikringsform. Det er ikke nogen lyst hos os til at gøre det indviklet; man kunne vende det om og sige, at vi i finansministeriet ville være forsikringsverdenen meget taknemlige, hvis man ville gå ind på visse forenklinger af de former, hvorunder man dækker folk; så ville skattelovgivningen også kunne blive forenklet. Det er dér, man skal gå hen.

Dernæst vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om den særlige indkomstskat. Det er jo denne indkomstskat, som det ærede medlem hr. Foged siger ligner kapitalvindingsbeskatning. Jeg må gøre opmærksom på, at jeg ikke er helt enig med det ærede medlem heri. Jeg tror, det virker forvirrende, hvis man kalder al proportional beskatning for kapitalvindingsbeskatning. Jeg tror, det er væsentligt at holde sig for øje, at det, der omtales i lovforslagets afsnit II, er akkumulerede indtægter, medens kapitalvinding er noget, der optræder sammen med kapitaltab, og som ikke rinder helt på samme måde som disse akkumulerede indtægter. Jeg kan give den indrømmelse, at der kan være en lang række tilfælde, hvor tingene er blandet sammen og det kan være svært at adskille det ene fra det andet; men jeg synes, det er meget væsentligt at være opmærksom på, at der er tale om to forskellige former for forøgelse af indkomsten og formuen.

Der er tre ting, man kan tage op i denne forbindelse og med hensyn til dem undersøge, hvorvidt der skulle være forskel på dette lovforslag og det lovforslag, der blev fremsat af den borgerlige regering i 1953. Det første er de arter af akkumulerede indtægter, der er medtaget. Det er de samme. Videre kan man spørge om beskatningsprocenten, og det er øjensynlig her, oppositionen vil sætte ind, idet den siger: ja men vi foreslog kun 15 pct.; den nuværende

[Finansministeren.]

finansminister er meget grovere, han foreslår det dobbelte! Det er ikke ærlig argumentation at sige sådan. Jeg må gøre opmærksom på, at jeg foreslår 20 pct. til staten og 10 pct. til kommunerne. Det er de 20 pct., der skal sammenlignes med de 15 pct. Men hertil kommer, at i mine 20 pct. er også indbefattet den beskatning, der tidligere gik til den fælleskommunale udligningsfond, som der slet ikke var taget stilling til i det lovforslag, der blev fremsat af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i sin tid.

Jeg når til den konklusion, som måske ikke er så behagelig for mig, at det, jeg her har foreslået, nærmest er en lidt mildere beskatning end det, der blev foreslået dengang. Jeg ville tro, at man skulle tage 35 pct., hvis man skulle tage noget, der var rimeligt både i forhold til dengang og i forhold til den beskatning, der finder sted i øvrigt at andre former for indtægt. Der er to grunde til, at jeg har foreslået de 30 pct. Den ene er, at vedrørende realisations-avancerne i forbindelse med afskrivningsreglerne foreslog jeg 35 pct.; vi enedes under drøftelserne herom om 30 pct., og så synes jeg, det var urimeligt nu at komme med 35 pct. Det andet er, at jeg var opmærksom på — det ærede medlem hr. Niels Andersen var inde på det — at når man skal sammenligne med, hvordan beskatningen ville være, hvis disse fortjenester blev beskattet som normal indtægt, er der nogle tilfælde, hvor denne beskatning bliver lidt højere, og nogle, hvor den bliver lidt lavere, og så synes jeg, at man hellere må være rimelig over for skatteyderne og lægge beskatningen lidt under gennemsnittet. Det er det, der er sket, og så synes jeg, det er noget urimeligt, at det skal fremstilles, som om jeg her har foreslået en meget alvorlig skærpelse af beskatningen. Det er ikke tilfældet, særlig når man tager i betragtning, at jeg jo har foreslået for alle kategorier af særlige indtægter, at de første 1 000 kr. skal være skattefri; det er noget meget væsentligt, særlig for små indtægter af denne karakter. Det betyder f. eks., at for indtægten 2 000 kr. bliver denne skat kun 15 pct.; er indtægten 3 000 kr., bliver den 20 pct.; det varer altså noget, inden man når op på de 30 pct.

Det tredje punkt har jeg allerede været noget inde på. Jeg foreslår akkurat lige som den borgerlige regering i 1953, at denne særlige indtægtsbeskatning ikke skal være fradragsberettiget. Der stod udtrykkeligt i det lovforslag, der blev fremsat i marts 1953 — jeg tror i § 14, nr. 8 — at den særlige indkomstskat ikke kunne trækkes fra. Og så må jeg nok spørge: hvad er det for et angreb? Hvad er det, som det ærede medlem hr. Poul Møller siger, for en logisk forlængelse af det, jeg tidligere har foreslået, der er tale om her? Simpelt hen det samme, som det ærede medlem hr. Poul Møller har været med til at foreslå og med til at anbefale fra denne talerstol. Jeg kan forstå — nu kommer jeg til det — hvis det ærede medlem hr. Poul Møller mener, at han har taget fejl dengang, så synes jeg, det ærede medlem skulle sige dette og forklare, hvordan han nu vil have beskatningen foretaget. Men på dette punkt ville det give nogle højst ejendommelige resultater, hvis den særlige indkomstskat skulle kunne trækkes fra; det ville betyde, at den særlige indkomstskats størrelse ville være afhængig af, hvilken indkomst de pågældende ville få de følgende år, så folk med store indkomster vil få meget mere rabat end folk med små indkomster. Det ville være en uretfærdig og tilfældig ordning, som jeg tror vanskeligt ville kunne begrundes, og det var vel også den egentlige årsag til, at man ikke foreslog det i 1953.

Dernæst vil jeg gerne sige noget om §§ 32-35 i afsnit III, som vedrører den foreslåede omlægning af forsørgerbegrebet. Også på dette punkt er det, der er foreslået her, praktisk talt det samme, som blev foreslået i marts 1953; dog synes jeg nok, at min bestemmelse om den faktiske forsørgerpligt er noget bedre, end hvad der blev foreslået dengang. Herom blev der sagt, at det må vi overveje nøje. Det må vi naturligvis. Det har vi også gjort inden for regeringen, og jeg skal kort nævne de forskellige ting, vi har overvejet. En del af disse ting har været fremdraget i fremsættelses-talen, men trænger øjensynligt til lidt opfriskning.

Jeg vil for det første gøre opmærksom på, at ved denne lovgivning øver vi en retfærdighedshandling mod alle ikke-forsørgere. Forholdet er jo det, at talrige ikke-forsørgere

[Finansministeren.]

med egen lejlighed med nogen undren har været opmærksomme på, at bare fordi man har været gift en gang i fortiden, bliver man lavere beskattet, når man har egen lejlighed, medens man, hvis man ikke har indgået et ægteskab tidligere, men ønsker at leve for sig selv, ønsker, hvad der kan være fuldt ud naturligt, at have egen lejlighed eller endog, hvad der kan være et lige så naturligt ønske, at have en husbestyrerinde, får man ikke spor af nedslag for dette. Derfor, hvis man mener, der kan være tusinder af forsørgere, der er utilfredse, så kan der være hundredtusind ikke-forsørgere, der er tilfredse med den ny ligestilling, der her er tale om.

Må jeg så pege på den gruppe af enlige, særlig kvinder med børn, som hidtil trods det, at de har haft børn og været forsørgere, ikke har kunnet betragtes som forsørgere, fordi de ikke har haft egen lejlighed. Der er her ikke tale om mange tusinde, men om en stor retfærdighedshandling, som burde være gennemført for mange år siden.

Endelig er der tale om de ikke-forsørgere over 65 år, som fortsat vil være ikke-forsørgere, men som får større nedslag. Det drejer sig om en 15 000 personer, og det er også en tiltrængt lettelse, som man vil være særdeles tilfreds med særlig de mange steder, hvor de ældre bor sammen.

Så kommer imidlertid det, der for mig er mere afgørende, nemlig at det forslag, den borgerlige regering fremsatte i marts 1953, jo ikke indeholdt spor, der mildnede på det, man foreslog. Det var et forslag, der blev fremsat på en sådan måde, at enhver vidste, det ikke kunne gennemføres.

I det her foreliggende forslag derimod er der for det første givet et større nedslag for de 60 000-70 000 personer, der hidtil har været forsørgere, men som bliver ikke-forsørgere over 65 år, således at deres skat ikke stiger eller ikke stiger væsentligt. Det er jo en meget afgørende ting. Dernæst er der bestemmelsen om, at de enlige kvinder, hvis børn bliver over 18 år, men

stadig er under uddannelse, fortsat kan betragtes som forsørgere. Yderligere er der foreslået det meget væsentlige, at når vi skal til at forhandle udskrivningsloven, så skal skalaen for ikke-forsørgere revideres, således at det bliver meget få af dem, der går over fra forsørgere til ikke-forsørgere, som får en forhøjelse i statsindkomstskatten. Og endelig sidst, men ikke mindst: man glemmer ofte den kommunale indkomstskat, og det er her, forskellen ligger. Men i hovedstaden, København, Frederiksberg og Gentofte, er der ikke forskel i den kommunale indkomstskat mellem forsørgere og ikke-forsørgere. Man kan diskutere, om det er rigtigt eller ej, men det medfører altså ingen yderligere beskatning, enten man er forsørger eller ikke-forsørger. Og ude omkring i kommunerne er der store muligheder for, at man kan lave ligningskalaen om på en sådan måde, at der ikke sker væsentlige forskydninger.

Jeg mener altså, at skal man foretage en række påkrævede ændringer med hensyn til forsørgerbegrebet, så er det foretaget så skånsomt og så lempeligt i det foreliggende forslag, som man kan gøre det, men det udelukker naturligvis ikke, at vi i udvalget bør udfolde enhver bestræbelse for, hvis det er muligt, yderligere at mildne forslaget, og det er jeg meget villig til at forhandle om.

Det ærede medlem hr. Poul Møller spurgte i denne forbindelse, om tjenestemandsbegrebet skulle ændres i anden lovgivning. Jeg kan hertil svare for den lovgivning, som sorterer under mig — det er jo svært uden videre at tage stilling til den lovgivning, der sorterer under kollegerne — at inden for tjenestemandsløvgivningen sigter jeg på at få enhver lønforskel, begrundet i forskellig forsørgerstilling, ophævet. Det troede jeg egentlig det ærede medlem vidste.

Endelig har der været en del diskussion om ændring af § 30 vedrørende de velgørende formål, og jeg kan godt sige, at denne diskussion har gjort indtryk på mig. Jeg kan godt se, at vi — som det ærede med-

[Finansministeren.]

lem hr. Poul Møller sagde — nok skal misbrugene til livs, men kan vi ikke bevare den del af forslaget her, der, om jeg så må sige, er rimelig? Jeg har visse tanker om, hvorledes vi kan det, men det er så langt fremme på dagen, at jeg ikke tror, det er værd at spille tiden med at tage disse tanker frem nu; det kan vi gøre i udvalget.

Endelig må jeg udtale en lille beklagelse over, at ingen har fæstnet sig særligt ved §§ 27 og 42 vedrørende henholdsvis de sociale fonds og de såkaldte arbejderaktier. Jeg indrømmer, at vi ikke kan nå meget under en førstebehandling, hvor man skal holde sig til det principielle, men her er jo tale om væsentlige principielle bestemmelser, som jeg håber at vi får megen gavn af fremover.

Til sidst er der et enkelt spørgsmål. Må jeg sige til det ærede medlem hr. Poul Møller vedrørende et forslag i stedet for præmieopsparing, at det kan jeg give nærmere oplysninger om i udvalget, måske også lidt senere her fra talerstolen, dog ikke i dag, men senere på måneden, ved at fremsætte lovforslag.

Poul Møller: Jeg vil gerne takke den højtærede finansminister for visse dele af ministerens svar. I begyndelsen blev jeg egentlig lidt forskrækket, for jeg syntes, den højtærede minister talte os så hårdt til, at jeg slet ikke havde ventet den venlighed til sidst, at vi dog havde peget på noget rigtigt, på noget, som den højtærede finansminister fandt var rimeligt, hvorfor han ønskede at stille forslag om ændringer i udvalget. Sådan kan det altså gå, at man dog kan få sagt noget af værdi.

Den højtærede finansminister stillede os det spørgsmål, om vi har ændret opfattelse siden vort forslag af 1953, det såkaldte martsforslag. Jeg vil dertil svare, at for det første er der jo sket et og andet siden da. Der er sket det, at vi fire gange her i folketinget har fået forelagt et skattereforfor-slag, der klart har tilkendegivet, at det, den højtærede finansminister vil, er at fjerne skattefradragsretten fuldstændig. Det har gjort os betænkelige ved at mødes med den højtærede finansminister i noget detailspørgsmål, hvor skattefradragsretten fjernes. Vi kender den højtærede finansministers

logiske evne og hans indstilling, at „når jeg nu har fået så meget, er det urimeligt ikke at få det næste med“. Nu siger den højtærede minister, at martsforslaget byggede ikke på at gå længere. Nej, men den højtærede minister vil gå længere; der er overhovedet ikke tvivl om, at han vil gå længere. Vi ved jo alle sammen, at han kun ligger på lur for at tage den næste bid. Vi diskuterede sidste uge sømandsskatten, nu har vi dette problem, og vi vil komme til at stå over for spørgsmålet om kapitalvindingsskat ret snart. Det kan ikke nytte, at den højtærede finansminister siger, at dette her har ikke noget med kapitalvindingsskatten at gøre. Han vil, når han har brug for denne argumentation, komme og fortælle os, at det er urimeligt, at vi, når vi har denne 30 pct.s afgift, så ikke også skal have den ved almindelig kapitalvinding. Og han vil fortælle os, at når vi ikke har skattefradrag — kun beregnet, ikke rent faktisk — for sømænd og ikke længere har fradrag med hensyn til skat af engangsindtægter af forskellig art, er det urimeligt, at vi skal oprettholde det på de og de områder; det giver administrativt besvær, når vi skal til at se på, hvad en mand kan fradrage og ikke fradrage. Der er derfor i høj grad sket en politisk forandring med hensyn til spørgsmål af denne karakter. Vi mærker hensigten, og vi må derfor blive forstemte.

Der er også sket det, at vi i mellemtiden har fået en lovgivning på disse områder, der kan anvendes. Vi har fået denne lovgivning bl. a. på radikalt initiativ, og jeg havde derfor ventet, at det ærede medlem hr. Aage Fogh havde været interesseret i tanken om at bevare skattefradragsretten, men så gennemføre 30 pct.s reduktion, således som vi har det for indkomststigninger under 10 000 kr. Vi fra vor side har da også fremsat et forslag siden marts 1953. Den højtærede finansminister havde ganske vist ikke nogen interesse for forslaget, men forslaget kunne i høj grad have interesse med hensyn til dette problem; det drejede sig om ret til fradrag af forudbetalt skat.

Den højtærede finansminister gjorde dernæst en bemærkning om, at der ikke var nogen af ordførerne, der var gået imod afsnit I i lovforslaget. Jeg vil gerne sige, at det har jeg gjort. Jeg går naturligvis ikke imod den del af afsnit I, som er identisk med det lov-

[Poul Møller.]

forslag, der blev gennemført den 27. marts i år. Jeg kan imidlertid ikke se, hvorfor vi, når vi den 27. marts gennemførte finansministerens forslag, fuldstændig som han foreslog, bortset fra at procenten blev sat ned fra 30 til 25, på ny i november-december skal ændre det, inden det endnu har fået praktisk virkning. Derfor kan jeg i hvert fald ikke medvirke til at ændre disse bestemmelser således, som den højtærede finansminister ønsker det.

Med hensyn til spørgsmålet om forsørgerbegrebet synes jeg den højtærede finansminister var meget patetisk. Han talte om, at det var en retfærdighedshandling, man her foretog, en retfærdighedshandling, som vi har forlangt foretaget år efter år. Jeg har bl. a. gjort det flere gange og er derfor heller ikke gået imod denne retfærdighedshandling. Jeg har kun sagt: lad os gennemføre det rigtige princip, men på en sådan måde, at det bliver rimeligt over for dem, der rammes ved denne forandring. Det kan ikke nytte, at man så henviser til martsforslaget af 1953. Martsforslaget var et reformforslag, og det havde ingen ikrafttrædelsesdato. Gennemførelsen af det ville ikke medføre, at man med en måneds varsel ændrede forholdene for allerede oppebårne indtægter. Hvis vi kan blive enige om det rigtige forsørgerbegreb i fremtiden, hvorfor skulle vi så ikke kunne enes om at lade det træde i kraft på en sådan måde, at vi ikke risikerer, at folk kommer og siger: vi har haft den og den indtægt i år, men vi har oppebåret den under falske forudsætninger, for vi har regnet med at være forsørgere, henholdsvis ikke-forsørgere, i henhold til gældende lov?

Jeg fik ikke noget svar på, om man ville tilslutte sig en arbejdsdeling, således som det ærede medlem hr. Foged og jeg bad om. Det må så vise sig under udvalgsarbejdet, om noget sådant kan lykkes. Jeg vil imidlertid tro, at hvis man er villig at arbejde på den måde, som jeg har foreslået, kan vi gennemføre det, vi kan blive enige om, straks — det gælder også noget af det, den højtærede finansminister anglede efter ros for, nemlig §§ 27 og 42. Ligesom vi i andre samlinger har haft skattereforudvalg siddende, kan vi lade udvalget vedrørende dette lovforslag blive siddende og

drøfte de større og vigtigere problemer, så vi kan blive klar inden folketingsårets udgang.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal lade det ærede medlems rent politiske argumentation vedrørende skattefradragsreglerne ligge. Jeg interesserer mig mere for det tekniske i sagen, og det er det, det ærede medlem og hans parti bliver så forstemt ved. Hvornår de enkelte ting skal træde i kraft, kan der sikkert forhandles om, men det, jeg var mere betænkelig ved, var, at man også ville udskyde tidspunktet for vedtagelsen af disse ting til efter jul. Det tror jeg bliver uhyre vanskeligt for regeringen at indstille sig på, så må vi nok gennemføre det uden oppositionen. Hvis der derimod fra oppositionens side — således som jeg også forstod på det ærede medlem hr. Poul Møller — var tilslutning til at tage ting med af det nye, det, der vedrører skattereformen, så kan vi sikkert nå langt også før jul, og så kan vi altid diskutere, hvornår de enkelte punkter skal træde i kraft.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Knudsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forhandling om ministeren for offentlige arbejders redegørelse til folketinget af 7. november 1957.

(Redegørelsen findes i tidenden sp. 651).

Poul Sørensen: Da jeg på mit partis vegne anmodede den højtærede minister for offentlige arbejder om at give en redegørelse for den nye form for tilskudsbestemmelser, som er blevet indført i den senere tid, og derefter fik en redegørelse fra den højtærede